

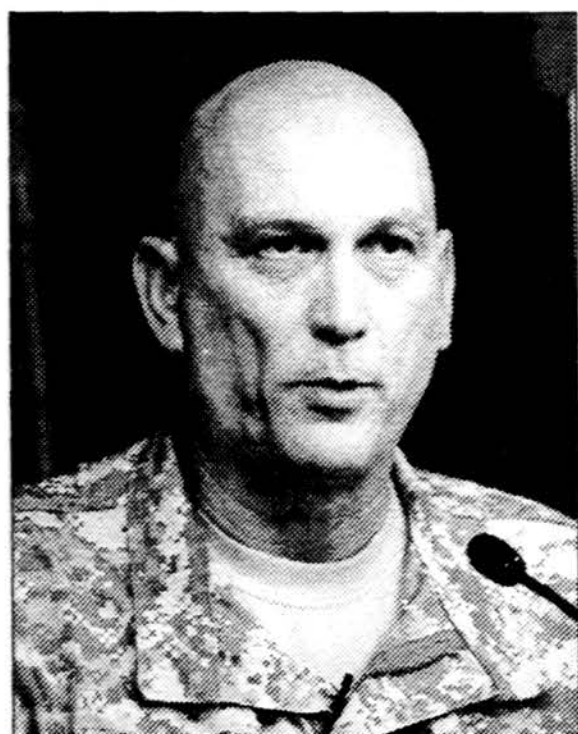
DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 1 dol.

ŠEŠTADIENIS - SATURDAY, LAPKRIČIO - NOVEMBER 3, 2007

Vol. XCVIII Nr. 215



Generolas leitenantas Ray Odierno.

JAV generolas: padėtis Irake gerėja

Washington, DC, lapkričio 2 d. (Alfa.lt) — Antrasis pagal rangą JAV karininkas Irake ketvirtadienį pareiškė, jog JAV ir Irako karinės pajėgos pastaruoju metu kovoje su sukilėliais pasiekė ryškių pergalių, skelbia CNN.

Armijos generolas leitenantas Ray Odierno pabrėžė, jog, šiais metais į Iraką pasiuntus daugiau JAV karių, pavyko bendromis su sąjungininkais pastangomis sunaikinti nemažai sukilėlių atramos punktų.

R. Odierno teigimu, Irako gyventojai pastaruoju metu gali matyti ryškių gerėjančios padėties požymių, ir pamažu grįžiasi nuo „al Qaeda“ propaguojamos teroro kampanijos. Irako vyriausybė esą toliau nuosekliai tęsia saugumo pajėgų atkūrimą ir perima vis daugiau šalies teritorijų kontrolę.

Šiame numeryje:

- Iš ateitininkų gyvenimo (p. 2)
- Nuostabus rudeniškas savaitgalis su „Alatėja“ (p. 4-5)
- Svirpliai su radijo siūstuvais (p. 5)
- Kova dėl lotynų amerikiečių sielų (p. 7)
- JAV asmens sveikatos draudimo sistema (p. 8-9)
- Karaliaučius tarp audrų (p. 10)
- R. Vaičaitis — iškiliausias lietuvių mokslininkas (p. 10, 15)
- Indija prieš 20 metų (24) (p. 11)
- Paveiksluose liko tradicinis grožis (p. 13)

Valiutų santykis

1 USD — 2.40 LT
1 EUR — 3.45 LT

G. Kirkilas praranda pasitikėjimą

Vilnius, lapkričio 2 d. (BNS) — Visuomenės pasitikėjimas Lietuvos socialdemokratų partijos vadovu ministru pirmininku Gedimynu Kirkilu smunka. Per mėnesį jis iš antros pasitikėjimo lentelės vietos nukrito į ketvirtąją.

Sumažėjo ir norinčiųjų šį politiką matyti prezidento poste, rodo pagal bendrą naujienų portalą alfa.lt bei Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos bei viešosios nuomonės tyrimų kompanijos „Baltijos tyrimai“ projektą atlikta gyventojų apklausa.

Rugsėjo 21-30 dienomis apklausta 1,019 Lietuvos gyventojų nuo 15 iki 74 metų.

Atsakydami į klausimą, kuriais Lietuvos visuomenės veikėjais labiausiai pasitiki, dauguma — 29 proc. — apklausos dalyvių nurodė prezidentą Valdą Adamkų.

Tuo tarpu G. Kirkilas, rugpjūtį turėjęs 11,2 proc. rėmėjų, rugsėjį surinko 9,1 proc. balsų. Premjerą aplenkė Europos Komisijos komisarė Dalia Grybauskaitė (11,1 proc.) bei socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė (9,9 proc.).



Premjeru G. Kirkilu pasitiki mažiau lietuvių.

7,3 proc. apklaustųjų pareiškė pasitikį nušalintuoju prezidentu Rolandu Paksu, 4,7 proc. — Naujosios sąjungos vadovu Artūru Paulausku, 4,1 proc. — buvusiu premjeru Algirdu Brazausku, 3,9 proc. — žemės ūkio ministre Kazimira Prunskiene,

3,5 proc. — Tėvynės sąjungos vadovu Andriumi Kubiliumi.

Labiausiai pasitikėjimą pelnusių politikų dešimtuką užbaigia europarlamentaras Vytautas Landsbergis. Juo pasitiki 3,2 proc. apklausos dalyvių.

Airijos lietuviai įklimpo į teismų maratoną

Vilnius, lapkričio 2 d. (BNS) — Trys lietuviai vyrai kone kiekvieną mėnesį vienai ar dviem dienoms skrenda į Airijos sostinę Dubliną ne dirbti, o bylinėtis su buvusiais darbdaviais, rašo dienraštis „Lietuvos rytas“.

Plytelių klijavimo meistras kringiškis Stasys Tarvydas kartu su

šiauliečiais Arūnu Kupriu ir Mariumi Gelžiniu bei dar penkiais lietuviais dėl jiems neišmokėto atlyginimo yra pareiškę pretenzijas.

Bendra visų lietuvių teismui pateiktą ieškinio sumą siekia apie 80,000 eurų (beveik 277,000 litų).

Savo uždirbtų pinigų pareikalavę aštuoni lietuviai netrukus sulaukė

darbdavio atkirčio — jie buvo apkalinti įrankių vagyste, kurių vertė esą siekia 4,500 eurų.

Iš Airijos namo parvykusiam S. Tarvydui draugai vasario pabaigoje persiuntė firmos direktoriaus laišką, kuriame lietuvis kartu su brigados draugais buvo kaltinamas įvairių įrankių vagyste.

J. Šeduikytė laimėjo MTV apdovanojimą

Miunchenas, lapkričio 2 d. (BNS) — MTV Europos apdovanojimų istorijoje pirmą kartą geriausio Baltijos valstybių atlikėjo statulėlė įteikta dainininkei, 27 metų Jurgai Šeduikytei, rašo dienraštis „Lietuvos rytas“.

Žiūrovų balsavime Jurga nugalėjo Lietuvos grupę „Skamp“, Latvijos „Double Faced Eels“ ir „Tribes Of The City“ bei buvusio Eurovizijos nugalėtojo esto Tanel Padar grupę „The Sun“.

„Net negaliu suvokti, kas ką tik įvyko. Kad tai suprasčiau, turbūt prireiks bent savaitės“, — po statulėlės įteikimo prisipažino Jurga.

Buvusi TV laidų vedėja ir kelių muzikinių spektaklių dalyvė jau pirmuoju albumu „Aukso pieva“ prieš dvejus metus pelnė gausias gerbėjų simpatijas.

Už savo veiklą Jurga pernai gavo po kelias „Bravo“ ir „Radiocentro“ apdovanojimų statulėles. Bet MTV



Jurga Šeduikytė.

„Reuters“ nuotr.

prizą ji vadino išskirtiniu.

Romantiškos popmuzikos atlikėjai tai — jau antras per trumpą laikotarpį pelnytas tarptautinis apdovanojimas.

Liepą vilnietė laimėjo Didįjį

PERIODICALS

S52 P1 051508 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

*****ORIGIN MIXED ADC 604

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-02-07

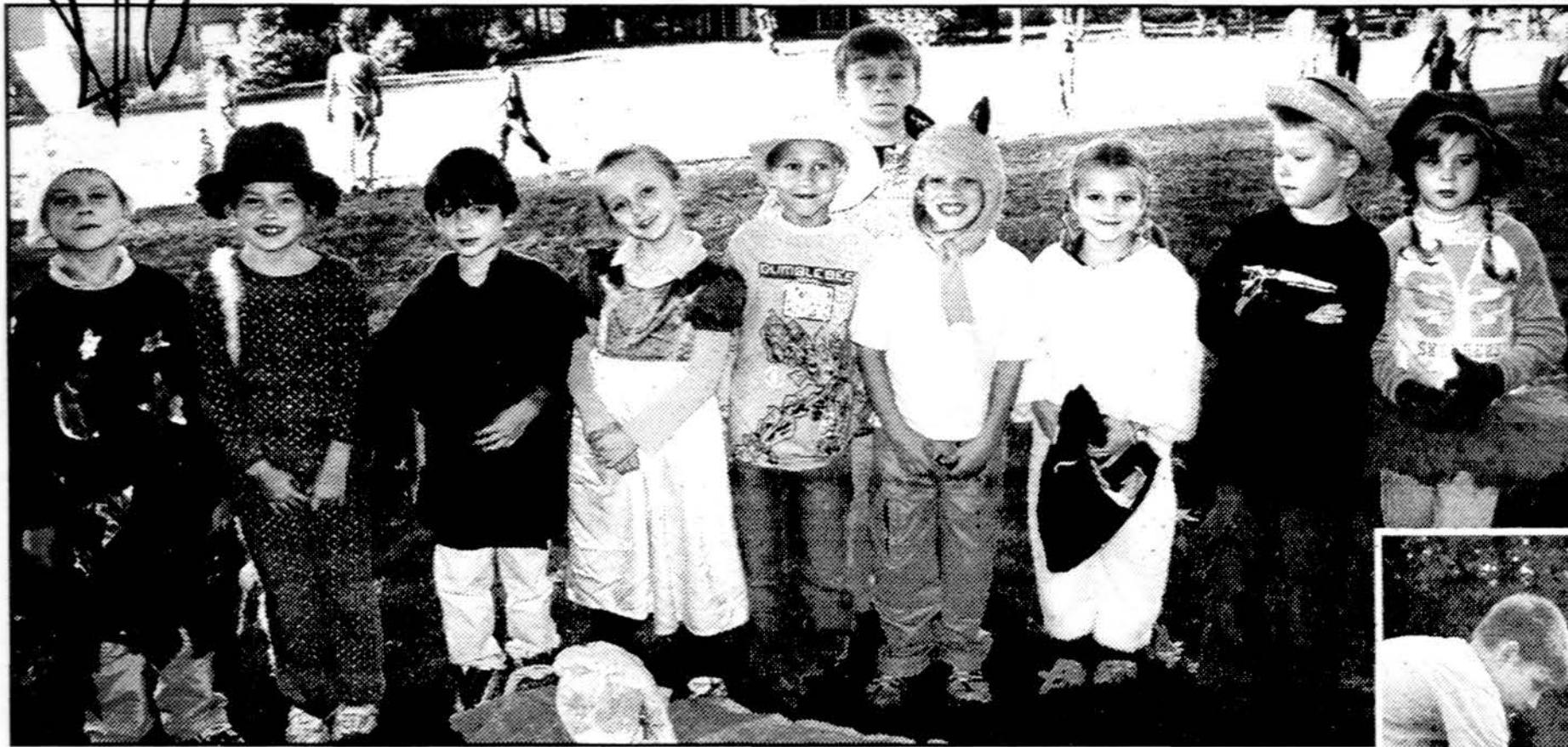
DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG



Iš Ateitininkų gyvenimo

Medžiagą siūsti: Vidai Kuprytei c/o Draugas • 4545 W 63 St • Chicago, IL 60629 • e-adresas: draugas@ateitis.org



Čikagos jaunučiai po vaidinimo „Dangus griūna“. Iš kairės: Gustas Gladstein, Kristina Barškėytė, Gilius Aleksa, Aistė Kavaliauskaitė, Edvardas Jakubauskas, Danius Anužis, Žiba Kisieliūtė, Juozas Martišius ir Rasa Siniakovaitė. Žemiau, vyresnieji jaunieji kuria laužą: Andrius Lelis, Mantas Naris ir Matas Lapkus.

Nuotraukos Dainos Čyviienės

Čikagos jaunučiai ir jaunieji veikia

Naujieji veiklos metai neseniai prasidėjo. Čikagos Partizano Daumanto – Prano Dielininkaičio jaunųjų ateitininkų kuopos nariai jau ne sykį susitiko rimtesniems ir smagesniems susirinkimams.

Medžių lapams tik pradėjus gelsėti, jau jaunučiai su savo tėveliais rinko obuolius. Tai buvo rugsėjo 16 d. – tradicinė jaunučių išvyka į Indiana sodus.

Pirmasis oficialusis šių metų susirinkimas įvyko spalio 7 d. Po šv. Mišių Pal. Jurgio Matulaičio lietuvių misijoje Lemont, kuopos nariai su tė-

veliais susibūrė greta esančiuose Ateitininkų namuose. Susirinko 144 nariai. Smagu, kad 35 iš jų pirmą kartą dalyvauja ateitininkų susirinkime.

Kuopos globėjos Laima Aleksienė ir Rasa Kasniūnienė visus pasveikino ir supažindino su būrelių vadovais ir jų padėjėjais.

Po to visi vaikai išsiskirstė pagal būrelius ir užsiiminėjo savo amžiumi pritaikytais užsiėmimais. Žaidė susipažinimo žaidimus, pasakojo įdomesnius savo išgyvenimus.

Spalio 20 dienos vėlyvą vakarą

kuopos nariai Ateitininkų namų ažuolyne sukūrė laužą ir prie šildančių liepsnų vaidino, dainavo, kretė juokus, prisimindami kaitrias vasaros stovyklų dienas Dainavoje. Patys jaunučiai pasakoja, ką matė, ką vaidino:

Nerija Čuplinskaitė ir Nida Aleksaitė papasakojo, kad 4 skyriaus jaunutės vaidino esą Dainavoje – žaidė, pynė vainikus, išdykavo. Tik staiga pūstelėjo žvarbus vėjas ir šiltas malonias dienas pakeitė ruduo.

3-4 skyriaus mergaitės taip pat prisiminė vasarą, dainuodamos Linos Poskočimaitės sukurta dainelę.

Moksleivei Kristei Lapkutei labiausiai patiko pirmo skyriaus būrelio pasirodymas: „Dangus krenta“ – „Aišku pirmojo skyriaus pasirodymas geriausiai patiko, nes aš to būrelio padėjėja.“ Lilė Sadauskaitė papasakojo, kaip dangus griuvo ant jos draugų, tarp jų buvo balerina, snieguolė, roko žvaigždė, kaimietis, meška, zuikis, ir, žinoma, katinas.

Austei Asadauskaitei patiko kaip penkto ir šešto skyriaus mergaitės šoko „makareną“. „Pati nemokėčiau taip pašokti. Aš tik ketvirtame skyriuje“, – sakė Austė.

Anot Dainos Polikaitytės, penkto skyriaus mergaitės suvaidino vaidinimą apie atostogas. „Buvo labai juokinga – pavasaris, vasara, žiema ir ruduo susiginčijo, kuris geriausias metų laikas – aišku, kad vasara, nes tada važiuojame į Dainavą (ir šokam makareną!“.

Andrius Lelis papasakojo, kad vyriausi berniukai susigrupavę vaizduodavo pasaulio vietas, kurias galima aplankyti atostogų metu, o žiūrovai turėjo atspėti, kas buvo vaizduojama. Išpūdingiausi buvo Londono tiltas ir St. Louis arka.

Buvo ir daugiau vaidinimų ir žaidimų.

Tegyvuoja per visus veiklos metus šiltos draugystės ir malonūs vasaros stovyklos prisiminimai. Viva Vasara!

Artimiausias Čikagos Partizano Daumanto – Prano Dielininkaičio jaunųjų ateitininkų kuopos susirinkimas bus lapkričio 11 d.



Vaikų darželio jaunučių būrelis, vadovaujamas Vijos Lietuvnikaitės, dainuoja prie laužo.

Nuotrauka Dainos Čyviienės

Ateitininkų šalpos fondo suvažiavimas ir vakarienė

Ateitininkų šalpos fondo metinis suvažiavimas jau nebe už kalnų. Jis įvyks Ateitininkų namuose, Lemont, šeštadienį, lapkričio 17 d. 3:00 v.p.p. Suvažiavime bus aptarta AŠF veikla ir pateikta metinė piniginių apyskaita bei revizijos komisijos pranešimas. Suvažiavimas yra gera proga nustatyti AŠF veiklos gaires ateinantiems metams.

AŠF vakarienė prasideda 6 v.v. Ateitininkų namuose. Vakarienės metu bus prisiminta a.a. prelatas Juozas Prunskis 100 metų sukaktis. Skaidrių programą paruošė Dalia Sadauskienė. Vakarienės dalyviai taip pat turės progą pasidalinti stovyklų prisiminimais Kazio Razgačio paruoštos skaidrių programos metu.

AŠF vakarienei kvietimai gaunami skambinant Pranutei Domanskienei 708-246-0049 arba parašant el. paštu FLD85@aol.com. Dalyvaujant paremsime AŠF darbą, kuris taip svarbus ateitininkų veiklai.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą neįsiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siusdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasižinti kopiją.

El-paštas:

rstine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

GANYTOJO ŽODIS

ATLIKTI PAREIGAS EVANGELIJOS DVASIA

Bendrojoje trečiadienio audiencijoje popiežius Benediktas XVI tęsė pasakojimą apie IV ir V amžių šventuosius, kurie turėjo įtakos šiaurės Italijos krikščionių bendruomenių stiprinimui. Vienas iš jų – tai Turino vyskupas šv. Maksimas.

Apie šventojo Maksimo gyvenimą neturime daug žinių, tačiau išliko jo devyniasdešimties pamokslų rinkinys. Iš pamokslų galime suvokti jo stiprų ryšį su savo miestu, kuriame darbavosi ir šv. Ambraziejus. Tais laikais Turino miestas nuolat buvo pavojuje, nes įvairios barbarų gentys vis puldinėdavo apylinkes, todėl jų gyventojai ieškodavo prieglobsčio mieste. Iš vyskupo Maksimo pamokslų matome jo pastangas kovoti su skurdu ir susiskaldymu. Nors ir negalima tiksliai nustatyti kam buvo sakyti pamokslai, tačiau galima manyti, jog vyskupas kreipėsi į rinktinį Turino krikščionių bendruomenės branduolį, kurį sudarė turtingi žemės valdytojai. Benediktas XVI atkreipė maldininkų dėmesį ir į tai, jog šv. Maksimas keliuose pamoksluose kelia labai aktualią temą apie turtą ir neturtą krikščionių bendruomenėje. 17-ame pamoksle Turino vyskupas teigia, kad daugelis krikščionių ne tik nesidalina savo turtu, bet ir atima jį iš kitų. Šv. Maksimas ragina krikščionis laikytis duotų pažadų, padėti piligrimams ir svečiams bei pasmerkia krikščionių godumą. Toliau jis skelbia mokymą apie krikščioniškas piliečio pareigas. Anot vyskupo, išgyventi krikščionybę reiškia prisiimti ir pilietines pareigas.

Griūvant Romos imperijai, Turino vyskupas jautėsi turintis galią imtis valdyti ir patį miestą. Jis ne tik stengėsi stiprinti tikinčiųjų tradicinę meilę savo gimtinei, bet taip pat skelbė aiškiai pareigą mokėti mokesčius.

Šv. Maksimo tonas bei pamokslų turinys aiškiai rodo išaugusį vyskupo politinės atsakomybės tam tikromis istorinėmis aplinkybėmis suvokimą. 89-ame pamoksle jis palygina vyskupo ir bičių atliekamas pareigas: „vyskupai, kaip bitės, laikosi kūno skais-tumo, neša dangiško gyvenimo maistą, naudoja įstatymo geluonį. Yra skaisčius pašvesti, saldūs pasotinti, griežti baudžiant.“ Anot Benedikto XVI, šiandien istorinė, kultūrinė ir socialinė situacija yra labai skirtinga. Nepaisant pakitusių sąlygų, visada išlieka galiojanti tikinčiojo pareiga savo miestui ir tėvynei. Sąsajos tarp „sąžiningo piliečio“ ir „doro krikščionio“ pareigų lieka aktualūs ir šiandien.

Audiencijos pabaigoje Ganytojas priminė pastoracinės konstitucijos apie Bažnyčią šiuolaikiniame pasaulyje „Gaudium et spes“ („Džiaugsmas ir viltis“) raginimą tikintiesiems: „stengtis ištikimai atlikti savo žemiškas pareigas, vadovaujantis Evangelijos dvasia. Nukrypsta nuo tiesos tie, kurie žinodami, jog čia neturime išliekančio miesto, laukia būsimojo, mano galį apleisti savo žemiškas pareigas. Jie pamiršta, kad tikėjimas juo labiau juos įpareigoja atlikti tas pareigas pagal kiekvieno pašaukimą“ (n. 43). Sekdamas šv. Maksimo ir daugelio kitų Bažnyčios tėvų mokymu, Vatikano II Susirinkimo žodžiais, Benediktas XVI visiems tikintiesiems palinkėjo imtis bet kokių žemiškojo darbo, jungiant visą žmogiškąją, šeimos, profesinę, mokslo ir technikos veiklą į vieną gyvybinę sintezę su religinėmis vertybėmis, kurias laikant svarbiausiu kelirodžiu visa darniai vyksta Dievo garbei ir visos žmonijos gerui.

Pagal „Vatikano radiją“ parengė
N. Šmėrauskas



Vis tie patys!

STASĖ E. SEMĖNIENĖ

Čikagoje, toje vadinamoje lietuvių sostinėje už Lietuvos sienų, kultūrinis, meno, mokslo, muzikos pasaulis verda, kunkuliuoja tarsi bičių avilyje. Ir ko tu čia, žmogau, nerasi?! Koncertai, įvairių rūšių meno parodos net keliose meno galerijose, scenos vaidinimai, minėjimai, sukačių šventės, naujų knygų sutiktuvės, poezijos ne tik pavasario, bet ir rudens vakaronės, o Parnassus kalno viršūnėje – Lietuvių opera ir dar daug daugiau.

Atsikūrus Lietuvos Respublikai, pabiro iš jos, kaip iš gausybės rago, didieji mūsų talentai: pasaulinio garso primadona, kitos lakštingalos, beveik Caruso ar Pavarotti balso lygio tenorai, baritonai bei bosai, nors ir ne Tito Gobi galingumo, bet puikūs balsai, o jau estradinių žvaigždžių – nesuskaičiuos! Juk Lietuva – dainų gimtinė! Lietuviai, kaip ir airiai, kelia ir gula su daina: dainuoja džiaugdamiesi, gieda raudodami skausmo prislėgti. Daina lietuviai visa išgyvena, visa išsako. Net laukuose sunkiai dirbančius daina nuolat lydi. Kaip džiaugsme, taip ir kančioje, daina visada yra ramybės pabučiavimas. Ir teisingai sakoma, jog širdis, kurioje gyvena daina, piktam visados uždara.

Kai po Antrojo pasaulinio karo raudonosios meškos išgrūsti lietuviai atsidadė Čikagoje, jei ir ne tuoju išdygo „aukso amžius“ visokiausiam lietuvių sklaidimui, tai vis tiek plačiai prasivėrė vartai į žydėjimo laikotarpį: pasipylė darbuotojų šalpoje; visokiausiose organizacijose; steigėsi naujos: ideologinės bei profesinės; spauda klestėjo, lietuviški dienraščiai džiaugėsi naujais prenumeratorių būriais, redaktoriais, korespondentais, spaudos darbuotojais. Žodžiu, antroji lietuviškoji sostinė didžiavosi nauja stipria kultūrine jėga. Renginiuose kone sienos plyšo nuo publikos gausumo. Net čia vadinamieji „piknikai“ sutraukdavo tūkstančius lietuvių. Kur visa tai dabar?! Ar „ant lauko pliko tik pušėlė beliko?“ Daug svajota, didžiai tikėtasi, nekantriai laukta, Čikagon atvykus naujiems imigrantams – šįsyk daug gausiau, nei anuomet išeiviams. Viltys neišsipildė. Nepaisant didelio išeivių troškimo, toji lauktoji naujoji jėga, daugiau jaunesnių asmenų, kažkaip kažkur išnyko, kaip pavasarį ištirpsta sniegas, vos saulutei šyptelėjus iš dangaus. Kur dingo ji? Kokie šiaurės vėjai kur nupūtė juos ir kodėl?

Kaip toje klasikinėje Jono Biliūno „Liūdnoje pasakoje“, anais laikais mes galėjome kartu su Juozapota stebėtis: „Kiek čia daug ponų, kurie jie visi gražūs?“ Dabar tegalime liūdnei svarstyti ir klausinėti: „Kur jie visi? Kas gi nutiko?“ Visur, jei ne saujelė lankytojų, tai vis vien – nedaug. Ir matai apšerkėnėjusias galvas, garbaus amžiaus žmones. Va, kur nepažvelgsi, visur ir visada vis tie patys veidai!!! Tu juos rasi renginiuose, spaudoje, nuolat byrančioje savo skaičiumi, dienraščio puslapių aukotojų sąrašuose...

Draugo fondo taryba paskelbė savo tradicinį rudens vąją su labai vykusiu, daug sakančiu prasmingu šūkiu „Su šimtaine į šimtmetį“. Tai tarytum pasirengimas sutikti „Draugą“ jo 100 metų sukakties šventėje, kuri ne tik kad stovi kone ant slenksčio, bet tiesiog kabo prieš mūsų nosį. Šis vąjus jau dabar susilaukė našaus atgarsio: pabiro šimtininkai – tie nuostabūs didžiadvasiai dosnūs lietuviai, susipratę patriotai, puikiai suprantą reikšmę jų gyvenime, o ypač žinodami bei patyrę laikraščio „Draugas“, dabar jau vienintelio likusio už Lietuvos ribų dienraščio, nešamą nepaprastą lietuvių platinimą, savo tautos pavidimą.

Kaip ir visuomet, ir vėl vis tie patys garbės nariai, lyg XXI a. lietuviško rašto bei tautos balso skelbimo knygnešiai, gausiai ir noriai krauna į Draugo fondo (DF) kultūros aruodą net tūkstantinę, pusę tūkstantčio ir kitas šimtines. Pagerbiant juos visus – narius, rėmėjus, aukotojus – širdį pakutena ir ją smarkiau suvirpina naujieji nariai. Net ir atsiųsta dešimkė įvertina gero žmogaus norą prailginti savo spaudos išminties, žinių pranešėjo, savo tautos meilės įkvėpėjo, tautiško ugdymo bokštą! Visi duodantieji kitiems – dorybių kupini! O dorybė, sakoma, yra vidinis grožis! Aure, mūsų išmintingasis liaudies švietėjas Vaižgantas dar stipriau iškelė dorybę: „Žmogus be dorybės, tai riešutas be branduolio, tai šulins be vandens!“ Ach, juk dorybė yra kiekvieno žmogaus pati didžiausia puošmena! Taigi, kalbant apie mūsų visų DF geradarių dorybes, jų dosnumą, taip ir skamba ausyse danų priežodis: „Niekio nėra Dievui maloniau, kaip žmogaus atvira ranka ir jo uždara burna.“

Labai įdomiai ir moksliskai įrodė bei įvertino nepaprastai didžiulę dosnumo vertę patiems sau psichologas dr. Romualdas Kriaučiūnas. Žmogus, padėdamas kitiems, daug daugiau padeda sau pačiam: ir sveikata pataiso, ir geresnė savijauta džiaugiasi, ir savo gyvenimo amžių prailgina. Gal ir dėl to mūsų žymieji geradariai gyvena ilgiau nei 100 metų?

Pasikliaukime Vokietijoje girdetu bavarų priežodžiu: „Kiekviena ranka graži, kuri duoda!“ Lai visi mūsų gražiarankiai DF geradariai, tie pasakiškieji legendiniai turtų nešėjai – aitvarai, amžiais gyvena ir skina savo dorybių vaisius!



Mindaugas Vitkauskas, dailininkas, vitražininkas, mozaikininkas, dirbantis vienoje italų meno dirbtuvėje-studijoje šiaurinėje Čikagoje, praėjusiais metais gavo užsakymą iš Arizona valstijoje naujai pastatytos bažnyčios klebono sukurti religinius paveikslus – mozaikas tenyčiams altoriams. Menininkas darbavosi visus metus, ir štai dabar jo mozaikos jau puikuoja Arizona katalikų bažnyčioje.

Nuostabus rudeniškas savaitgalis su „Alatėja“



Dvyliką moterų ir trys jų dukros sekmadienio rytą išsiruošė Wisconsin link...



Viena iš aplankytų vietų Wisconsin – Karmelitų vienuolynas.

AUDRONĖ SIDAUGIENĖ

„Žmogui yra duotas bendravimo ir pažinimo džiaugsmas. Jis sušildo mūsų sielas. Ypatingai to džiugėsio ir šilumos ilgisi žmogus, kurio šaknis ir širdžiai brangi praeitis – labai toli, o šiandiena – svetimame krašte, ne visada saulėta ir linksma.

Labai smagu, kad energingos ir išradingos lietuvaitės susibėgo į krūvą ir įkūrė klubą „Alatėja“. Mano pirmas susitikimas su „Alatėjomis“ – kelionė į Wisconsin plaupiant rudeniškam lietui. Kartu su šiomis moterimis smagiai leisdamas laiką pajutau, kad jos puikiai suvokia, koks reikalingas žmogui žinojimas, jog jis – ne vienas šiame dideliame pasaulyje. Tai – didžiulė vertybė. Dėkoju už galimybę kartu patirti nepakartojamą bendravimo ir pažinimo džiaugsmą, kuris šildė ir keliaujant, ir tebešildo dabar, mintimis vis grįžtant į praėjusį sekmadienį...“ – tokius žodžius išsakė mūsų nauja draugė Loreta, kuri į JAV atvyko prieš kelis mėnesius, po Moterų klubo „Alatėja“ kelionės į kaimyninę valstiją.

Būtent dėl to, kad norisi pažinti, atrasti ir gėrėtis drauge su bendramintėmis, keliavome į Karmelitų vienuolyną, esantį Holly Hill, Erin (WI), visos kartu. Dvylika moterų ir trys jų dukros vėsu spalio sekmadienio rytą su skaniai kvėpiančia kava rankose ir pakilia nuotaika riedėjome Wisconsin link. Tik kirtus valstijos sieną mus pasitiko lietus, kurio mes nepaleidom visą dieną. Mes ne tik jo nepaleidom, bet ir prisijaukėm, kaip ištikimą draugą, kad jis būtų kaip dekoracija pilnam rudeniškam peizažui. Peizažui, kuris labai priminė lietuvišką rudenį – spalvomis ir kvapais, drėgme ir šilta kava jaukioje kaimo kavinukėje.

Karmelitų vienuolynas savo bokštais spalvotų lapų fone pamato mus jau iš tolo ir šaukia, kviečia kilti į kalną, aplankant visas Kryžiaus kelio stoteles. Pasikėlę liftu prie bažny-

čios ir apsidairę aplink – netekome žado – tiek spalvų, tiek miškų ir tokių platybės, kad butis pasimiršta jau tą pačią minutę. Pasineriame į tą keistą nuotaikų, minčių ir jausmų vandenyną, įžengdamos į bažnyčios vidų, kur laikomos sekmadieninės šv. Mišios. Mišiose dalyvavo choras iš Milwaukee. Jų atliekamų giesmių fone vitražai žibėjo ypač nuostabiai... Kiekviena radom sau nuošalią vietelę – ar tai Šv. Marijos altorėlis, ar bažnyčios skliautai, ar vienuolyno parkas – buvo vietos ir laiko pabūti su savo mintimis.

Mūsų draugas lietus nesukliudė pabraidyti po margaspalvių lapų antklodę ant vienuolyno laiptų, apžiūrėti parką, paragauti švento vandens ir įsimąžinti prisiminimui.

Čia pat prie Holly Hill ūkininkai siūlė raudonskrusčius obuolius, medų ir karštą obuolių sidrą. Pirkom, o kaipgi be lauktuvių savo antrosioms pusėms!

Aptarti įspūdžius ir mūsų klubo ateities planus sustojome jaukioje kaimo kavinukėje. Jos šeimininkai turbūt jau seniai nebuvo matę tiek daug neangliškai kalbančių moterų, su savo bandelėmis ir lietuviškais pyragais. Už lango ir toliau savo darbą tęsė mūsų draugas lietus, o mes vaišino kavinės šeimininkės „Medučiu“. Jos gyrė lietuvišką pyragą ir mielu noru vaišino mus kava, kuri sušildė mūsų skrandžius. Bet šeimininkų nuoširdumas šildė mus dar labiau, tad pasistiprinusios, sušilusios ir atsigavusios kilome tęsti savo kelionės Meno muziejaus Milwaukee link.

Meno muziejus, pastatytas 2001 m., išplaukė iš Michigan rūko kaip grakštus laivas – akinantis savo balnumu, keliantis savo sparnus į 90 pėdų aukštį ir šaukiantis į vidų.

Prie pat įėjimo galima pasigėrėti margaspalviu menininko Dale Chihuly stiklo kūriniu.

Muziejuje gausu šiuolaikinio meno kūrinių. Prieš 30 metų įžymi meno kolekcionierė Bradley padovanojo muziejui šimtus eksponatų, tarp kurių Picasso ir kitų pasaulinių menininkų kūriniai.

Įdomus Kėdžių parkas, kuriame apžiūrėti dešimtys kėdžių ne tik galima, bet ir būtina išmėginti.

Dar vienoje salėje – nuotraukų iš Žemės pakraščio ekspozicija. Ir dar daug daug šiuolaikiškų instaliacijų, modernaus meno kūrinių, taip pat ir žavūs XVIII-XIX amžiaus dailininkų paveikslai.

Savo apsilankymą Milwaukee nutarėme vainikuoti žvilgsniu iš 18 aukšto – „Hyatt“ viešbučio. Tame aukšte sukasi „Poliaris“ – restoranas, kuris apsisuka ir supažindina su miesto panorama per vieną valandą.

Milwaukee – žalias, jaukus, daug vokiškų elementų turintis miestas, leidęs mums pasisvečiuoti ir lauksiantis naujų svečių.

O mums, „Alatėjos“ klubo narėms, leidęs atsipūsti, pabūti kartu, pabendrauti ir pasidžiaugti rudeniu....

Daugiau apie moterų klubą „Alatėja“ galite rasti tinklalapyje www.alateja.us



Muziejuje prie įėjimo pasitiko D. Chihuly kūrinys.



2001 m. pastatytas Milwaukee meno muziejus akino savo baltumu.



Nors lietus nepaleido visą dieną, jį prisijaukinti nebuvo sunku.

SVIRPLIAI SU RADIO SIŪSTUVAIS

VIKTORAS JAUTOKAS

Pastaruoju metu yra labai paplitęs radijo bangų naudojimas įvairiems poreikiams — klausomės radijo programų, žiūrime televizorių, kalbame bevieliu telefonu, atidarome ir uždaramė garažo duris, šildome maistą mikrobangų krosnelėje. Paminėjau tik kelis atvejus, bet jų yra daug daugiau, pvz., karinės pajėgos intensyviai naudoja radijo bangas savo poreikiams, ypač karo metu. Radijo bangos panaudojamos net ir ten, kur nepagalvojame, kad jas galima būtų pritaikyti.

Cikados

Šie metai buvo cikadų pasirodymo metai. Jų gyvavimas ir triukšmo kėlimas jau praėjo, galvos mums daugiau nekvaršina. Daug buvo apie jas kalbėta, rašyta, informuota. Jų vėl sulauksime 2024 metais, žinoma, ir vėl su nervus gadinančia įkyria muzika. Cikados nėra pavojingos: nekanda, negelia, neturi nuodų, tik gal ausis ir nervus gadina, sukeldamos didelį triukšmą, ypač ten, kur namai apsupti medžiais. Įdomu, kad triukšmauja tik patinai, nes patelės turi pranešti, kur jie esą. Patelių padėti kiaušinėliai ant medžių šakų arba lapų nukrenta žemėn. Iš 17 metų tuojus kiaušinėlių išsiritą naujos cikados, kurios tuojau pat pradeda savo gyvenimo ciklą. Na, būtinai reikia paminėti, kad yra žmonių, kurie valgo cikadas.

Kenksmingieji svirpliai

Kaip anksčiau minėjau, cikados nėra pavojingos nei žmonėms, nei gyvuliams, nei augalams, gal tik jauniems medeliams. Yra kiti panašūs į cikadas vabzdžiai, kurie skiriasi tuo, kad plikai nuėda augalus, ypač javus. Tai svirpliai (crickets), mokslinis pavadinimas *Anabrus Simplex*. Jie dviejų colių didumo su kieta, lyg šarvais padengta nugara. Kitaip dar juos vadiną mormonų svirpliais. Kodėl? 1848 metais didžiausias būrys užpuolė mormonų koloniją Utah valstijoje. Šie svirpliai keliaudami ėdė viską, ką tik užtik: javus, medelius, medžių lapus ir kai kur net namų medines apkalas.

Vietiniai gyventojai, kurių dauguma buvo mormonų tikybos, taip išsigando, kad nežinojo, ką daryti. Manė, kad Dievas juos baudžia. Todėl pradėjo melstis, prašė gelbėti nuo šios nelaimės. Dabar sakoma, kad Dievas išklaušė jų maldas, atsiuntė didžiulį pulką žuvėdrų, kurios pasigardžiuodamos suėdė visus svirplius. Šiandieną šį atsitikimą vadiną legenda. Bet ar tikrai taip atsitiko, niekas nežino. Tik aišku, kad nuo to laiko šie svirpliai vadinami mormonų svirpliais.

Kitas svirplių masinis atsiradimas buvo 1937 metais. Nusiaubė Wyoming ir Montana valstijas, padarė milijonus dolerių nuostolių. Cikados pasirodo kas 17 metų, o svirpliai atsiranda bet kokių metų laiku. Manoma, kad jų atsiradimą sukelia oro sąlygos. Pastaruoju metu šių kenksmingų padarų pastebima vis daugiau ir daugiau. Kai pasieks tam tikrą skaičių, jų milžiniški spiečiai gali pajudėti, nusiaubti dalį JAV. Daugiausiai tada nukentėtų Idaho, Utah, Colorado ir Wyoming valstijos bei dalis Kanados.

Afrikoje didelius augmenijos ir pasėlių plotus nuėda seniai atsiradę kenksmingi vabzdžiai — skėriai (locust). Jau pastebėta, kad jie atsirado ir Amerikoje. Manoma, kad šie kenkėjai buvo atgabenti kartu su prekėmis iš Afrikos.

Į pagalbą radijo bangos

Mormonų svirplių judėjimo kryptį labai sunku nustatyti: vieną dieną jie keliauja viena kryptimi, o kitą dieną jau pasuka kiton pusėn. Tikrai judėjimo kryptį nustatyti mokslininkai panaudojo vėliausią radijo techniką, pagamino dešimt centų didumo radiją, sveriantį vos pusę gramo. Tada pasigavo keletą patelių, kurioms ant nugaros šarvų priklijavo radijo siūstuvus. Kelias pateles sugrąžino atgal į spiečių, o likusias paleido skristi atskirai, pavieniui. Buvo tai suprojektuota, kad kiekvienas siūstuvus skleidė skirtingą signalą. Mokslininkai panaudojo radijo imtuvą, turintį šiam tikslui pritaiktą specialią (trianguliacinę) anteną, kuria galima nustatyti kryptį.

Į spiečius paleistos patelės, turinčios radijo siūstuvus ant nugaros, įgalino mokslininkus nustatyti spiečių kryptį ir keliavimo greitį. Šį tyrimą galima sekti beveik mylios atstumu.

Taip pat buvo sekamos ir kitos atskirai paleistos mormonų patelės, nes norėta nustatyti, kur jos deda kiaušinėlius, ar susidarė nauji spiečiai ir kaip ilgai užtrunka šis ciklas.

Visi radijo bangomis surinkti duomenys bus panaudoti tyrimams, kaip ateityje sustabdyti mormonų svirplių spiečių plėtrą.

Mormonų svirplius būtų galima naikinti, užpurškiant ant jų nuodus. Bet tai pavojinga, nes tada būtų užteršiama žolė ir javai. Užterštą žolę ėda gyvuliai, o javais maitinasi žmonės. Todėl šio naikinimo būdo atsisakyta.

Tai kaip šiuos kenkėjus naikinti, kaip sustabdyti spiečių judėjimą?

Patelės, nešiojančios ant nugaros radijo siūstuvą, keliauja su spiečium. Todėl dabar spiečiui pajudėjus, galima nustatyti judėjimo kryptį ir greitį. Mokslininkai mano, kad veiksmingiausias ir lengviausias būdas užkirsti spiečiui kelią būtų padėti priekyje užnuodytą jų mėgstamiausią maistą, kurį suėdusios patelės nugaištų. Šitaip darant, gamta liktų švari, nes nuodingas maistas būtų svirplių suėstas. Tai kenksminga tik svirpliams, bet ne gyvuliams.

Radijo technikos išradėjai tada net nepagalvojo, kad jų sukurta technika bus panaudota kovai prieš kenksmingus nedidelius vabalus. Tai dar viena sritis, kur radijo bangos padeda kovoti prieš kenksmingus gyvūnus.



Svirplys su radijo siūstuvu ant nugaros.

Pilkasis Kremliaus tarnas



Žaliojo tilto skulptūros mena sovietmetį.

Aras Lukšas

Prieš 20 metų mirė 13-a metų Lietuvą valdęs LKP pirmasis sekretorius Petras Griškevičius. Jo erą primena savaitraštis „Veidas“.

Vėlyvas 1987-ųjų ruduo. Antrieji Michail Gorbaciov paskelbtos pertvarkos metai. Rusijoje – iki tol imperijoje neregėta laisvės lavina. Lietuvoje – gili stagnacija. Oficiali spauda apdainuoja viešumą ir „perestroiką“, tačiau į šipulius daužo „at-skalūnus“, išdrįsčius surengti mitingą prie Adomo Mickevičiaus paminklo ir viešai pasmerkti Molotov-Ribbentrop pakta.

Šiek tiek drąsesnių minčių jau pasigirsta savaitraštyje „Gimtas kraštas“ ar „Literatūroje ir mene“, pirmieji viešo nepaklusnumo sovietinės Lietuvos valdžiai daigai ima rodytis Mokslo akademijoje ir kūrybinėse sąjungose. Sutapimas tai ar ne, bet lapkričio 13–14 dienomis Vilniuje vykęs Lietuvos dailininkų suvažiavimas padėjo tašką ne tik tuometinio Sovietų Lietuvos komunistų partijos pirmojo sekretoriaus karjeroje, bet ir gyvenime.

Suvažiavimas vyko itin audringai. Jame griežtai kritikuota ne tik Dailininkų sąjungos vadovybė. Kliuvo ir partinei valdžiai, ir visai totalitarinei santvarkai, varžančiai kūrybos laisvę. Prezidiume sėdėjęs Petras Griškevičius posėdyje ištverė tik iki pietų. Vėliau kalbėta, kad tą vakarą namie jis buvo labai susinervinęs ir nekantriai laukė pasirodant suvažiavime dalyvavusios savo dukters keramikės. Naktį LKP pirmasis sekretorius mirė.

Taip baigėsi 13 metų trukusi P. Griškevičiaus era, dažnai prisimenama kaip pilkiausias sovietinės Lietuvos laikotarpis. Profesorius Bronius Genzelis kadaise yra taikliai pastebėjęs, kad brežnevinio sąstingio metais P. Griškevičius buvo tipiškas lietuviškas sovietų „genseko“ Leonid Brežnev atitikmuo. Kaip ir apie Kremliuje rezidavusį jo šeiminką, apie Lietuvos komunistų vadą taip pat buvo kuriami anekdotai. Bene pagrindinė jų tema – besąlygiškas jo klusnumas Maskvai.

Viename tokių anekdotų pasakojama, kaip Maskva atsiunčia P. Griškevičiui sovietinės prabangos viršūnę – naujutėlaitę „Volgą“. Šis įsėda į automobilį ir mato, kad jame nėra vairuotojo. Puola skambinti vyriausybiniu telefonu į Maskvą, o kitame laido gale jam sako: „Tu, Petrai, džiaukis automobiliu, o kaip ir kur vairuoti – Maskva spręs...“

Uolus vykdytojas

Partijos pirmuoju sekretoriumi P. Griškevičius buvo išrinktas 1974-aisiais, mirus 33 metus Lietuvą valdžiusiam Antanui Sniečkui. Toks P. Griškevičiaus karjeros šuolis tuo metu buvo daug kam netikėtas: daugelis manė, kad pirmuoju sekretoriumi taps LKP CK narys Algirdas Ferencas. Tačiau šiam greičiausiai koją pakišo tai, kad jis buvo antrą kartą vedęs, o tai partinėje nomenklatūroje nebuvo labai sveikintina. Tad A. Ferencui buvo patikėta vadovauti profsąjungoms, o pirmuoju sekretoriumi tapo ramesnis, klusnesnis ir labiau prognozuojamo būdo P.

Griškevičius.

Dėl tokio pasirinkimo Kremliuje niekam niekuomet gailėtis neteko. P. Griškevičius ir jo komanda uoliai ir klusniai vykdė bet kokias iš Maskvos siunčiamas instrukcijas. Ypač atkakliai jis prisidėjo prie Maskvoje sukurptos rusinimo programos vykdymo 1979–1984 metais. Apskritai P. Griškevičius buvo tipiškas brežnevinio tipo vadovas: labai atsargus, nerodantis didesnės iniciatyvos, diegiantis kabinetinį darbo stilių. Tuo jis gerokai skyrėsi nuo savo pirmtako A. Sniečkaus. Šis, tiesa, taip pat oficialiai niekuomet nereikšdavo nuomonės dėl partijos strategijos ar taktikos, tačiau dėl konkrečių partinių ar ūkinių reikalų su Kremliaus pareigūnais pasiginčydavo. Vis dėlto tokie ginčai niekada neperžengdavo to laikmečio nustatytų ribų.

„Jūs galite ginčytis namie su savo žmona, o ne organizacinio biuro posėdyje“, – metė A. Sniečkui VKP(b) CK sekretorius Georgij Malenkov, 1945 metais Maskvoje rengiant eilinį CK nutarimą dėl Lietuvos komunistų partijos „pasyvumo, kovojant su buržuaziniais nacionalistais“.

Mitas, kad A. Sniečkus visais įmanomais būdais gynė Lietuvą nuo Maskvos partokratų, greičiausiai gimė jau po Josif Stalin mirties, ypač dėl gan garsiai nuskambėjusių jo susidūrimų su tuometinių Sovietų Sąjungos vadovu Nikita Chruščiov.

P. Griškevičius ir A. Sniečkus – skirtingi pasauliai

Nuo 1957 metų SSRS regionams buvo suteikta daugiau ekonominio savarankiškumo. Kadangi, priešingai nei daugelyje kitų sovietinių respublikų, Lietuvos ūkis ėmė stiprėti, drauge didėjo ir jos komunistų vadovo autoritetas. Tad A. Sniečkus retsykiais leisdavo sau priimti gana drąsius ir savarankiškus sprendimus, susijusius su žemės ūkio gamyba ar aprūpinimu maisto produktais. A. Sniečkus patyliukais nepritarė N. Chruščiov „kukurūziniais“ planams.

Iki šiol gyvi pasakojimai, kaip pirmasis sekretorius neva patarinėdavęs rajonų vadovams auginti kukurūzus tik gerai matomose vietose ir laukų pakraščiuose, o ten, kur nepasiekdavo budri komisijų akis, sodinti dobilus. Yra versija, kad prievartiniam kukurūzų sodinimui A. Sniečkus priešinosi tiesiog saugodamas savo kėdę.

Netinkamų Lietuvos klimatui kultūrų auginimas kėlė grėsmę, kad respublika neįvykdys pieno ir mėsos planų, o tai A. Sniečkaus nemėgusiam N. Chruščiov būtų suteikę dingstį pareikalauti Lietuvos vadovo galvos.

Tai, kad virš A. Sniečkaus galvos tvenkiasi debesys, buvo aišku jau 1959-aisiais, po SSKP CK plenumo nutarime jo adresu išsakytos griežtos kritikos dėl neva besaikio nacionalinių kadrų kėlimo. Kaimyninėje Latvijoje po tokių pat kaltinimų buvo nušalinta beveik visa respublikos komunistų partijos vadovybė. Dar po metų Lietuvos komunistų vadovas buvo apkaltintas lėšų švaistymu reštauruojant Trakų pilį.

Pakeisti A. Sniečkų kitu, sukalbamesniu vadovu mėginta ne kartą. Tačiau jis sugebėjo išlikti savo poste ištisus 33 metus ir išgyventi J. Stalin, N. Chruščiov ir L. Brežnev epochose.

Tai, kad A. Sniečkus sugebėjo išsilaikyti Lietuvos partinės nomenklatūros viršūnėje, neabejotinai liudija jo išvalgumą ir atsargumą. Jis puikiai jautė politinius procesus Sovietų Sąjungoje ir gerai sugebėdavo į juos reaguoti, demonstruodamas savo šeiminkams, kad visiškai kontroliuoja padėtį respublikoje. Gelbėdamas savo kėdę, 1958 metais jis nedvejodamas išdavė Vilniaus universiteto rektorių Joną Bulavą, mėginusį išgelbėti nuo pašalinimo didelį būrį studentų, dalyvavusių atnisovietinėje demonstracijoje po Vengrijos įvykių.

Anksčiau žadėjęs rektoriui savo asmeninę paramą, vėliau tapo svarbiausiu jo kaltintoju. „Jūs abu sustiprinote inteligentijos tarpe svyravimą. Jūs savo veikla žalote jaunimą. (...) Esmė tokia, kad universitete buvo paskelbta kova komunizmui“, – pareiškė jis LKP CK biuro posėdyje.

Tuo pat po to J. Bulavas buvo pašalintas iš rektoriaus pareigų. Nenukentėjo A. Sniečkus ir po 1972 metų įvykių, kai susideginus Romui Kalantai, Kaune vyko neregėto Sovietų Sąjungoje masto politinės demonstracijos. Demonstruodamas Maskvai tvirtą ranką, LKP vadovas reikalavo kuo griežčiau sutramdyti „buržuazinius nacionalistus“. Tuomet buvo suimta daugiau nei 400 žmonių, dalis jų atsidūrė kalėjimuose.

Tačiau visi šie įvykiai nepraėjo be pėdsako A. Sniečkaus sveikatai. 1974 metais jis mirė nuo širdies ligos. Kalbama, kad prie to netyčia prisidėjo ir Kauno partiniai veikėjai, septyniadesimtmečio proga padovanę pirmajam sekretoriui gintarinį fakelą, neva priminusį jam R. Kalantos auką.

Po 13 metų, neatlaikęs nomenklatūrinio gyvenimo stresų, mirė A. Sniečkaus įpėdinis P. Griškevičius. Paskutiniai jo gyvenimo ir valdymo metai buvo itin nelengvi: vienam konservatyviausių to meto komunistų partijos vadovų teko atvirai ar slapčia priešintis M. Gorbaciov pertvarkai, kurios sukeltos bangos nesulaikomai ritosi į Lietuvą.

Vokietija pravėrė darbo rinkos duris

Vilnius, lapkričio 2 d. (Balsas.lt) — Lietuviams, nusprendusiems darbo ieškoti svetur, padaugėjo galimybių. Nuo lapkričio 1-os dienos Vokietijoje be jokių apribojimų galės dirbti inžinieriai, o Liuksemburgas savo darbo rinką atvėrė visiškai.

Vokietija ilgai saugojo savo darbo rinką nuo galimų darbuotojų iš naujų Europos Sąjungos kraštų, ypač iš Lenkijos, antplūdžio. Vėliau paaiškėjo, kad nei lietuviai, nei tie patys lenkai dirbti Vokietijoje nesiveržia, ir

mieliau traukia į Didžiąją Britaniją. Vokietijoje šiuo metu darbo rankų trūksta – yra beveik milijonas laisvų darbo vietų, o įmonės dėl darbuotojų deficito kasmet patiria 20 milijardų eurų nuostolio.

Nuo lapkričio 1-os Lietuvos piliečiai, turintys inžinieriaus išsilavinimą Vokietijos fabrikuose galės dirbti be jokių leidimų ar apribojimų. Ypač ieškomi elektrotechnikai ir transporto specialistai.

Yra ir daugiau pasikeitimų. Lie-

tuviams, kurie studijavo bet kokiame Vokietijos aukštojoje mokykloje, taip pat nereikės rūpintis dėl darbo leidimų – tik tiek, kad darbo vietą turės rasti ne ilgiau, nei praėjus metams po aukštosios mokyklos baigimo.

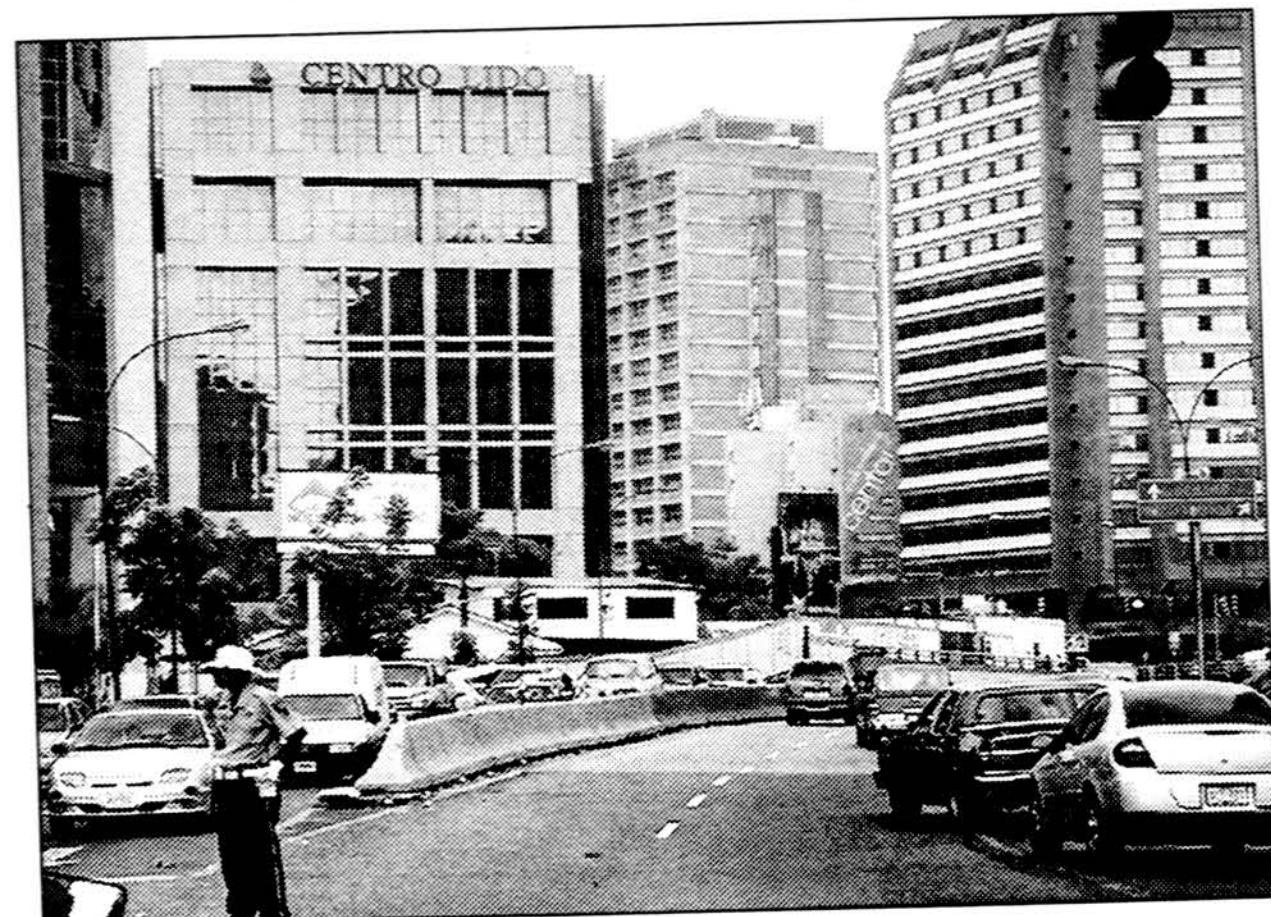
Studentai, kaip ir atvykę inžinieriai, darbdavių bus traktuojami taip pat kaip ir Vokietijos piliečiai: jie darbą galės gauti ir tuomet, jei kandidatuos ir vokiečiai.

Ketvirtadienį savo darbo rinką naujųjų ES šalių piliečiams atvėrė ir

Liuksemburgas. Žinoma, Liuksemburgas labai maža šalis, ir ši rinka turi labiau simbolinę reikšmę, bet jei kas nors ras darbą šioje kunigaikštystėje, bus vertinamas taip pat, kaip tikrasis šios šalies pilietis.

Pirmosios savo darbo rinkas ES naujokams atvėrė D. Britanija, Airija ir Švedija (2004 metais), 2006–2007 metais apribojimus panaikino Suomija, Ispanija, Portugalija, Graikija, Italija, Olandija.

Kova dėl lotynų amerikiečių sielų



Venesuelos sostinės Karakaso gatvė.

Arūnas Spraunius Geopolitika.lt

Integraciniai procesai vienaip ar kitaip įsivažiuoja visame pasaulyje, apie integraciją kalbama ar bent užsimenama ir įvairiuose Azijos regionuose bei juodojo žemyno valstybės vienijančioje Afrikos Sąjungoje. Apytikriai konstatavus reikmę, svarbiausias klausimas – kaip, koku pagrindu vienyti.

Be abejo, Lotynų Amerika – jokia išimtis. Atrodo, kad laikantis maištingų šio žemyno tradicijų čia ne tik ginčijamasi, kaip tai galėtų vykti, bet tuo pat metu prasideda ir aistringa lotynų amerikiečių konkurencija dėl vadovo regalijų. Ne kur kitur, o Lotynų Amerikoje nuo XIX amžiaus nepriklausomybės kovų pradėjo formotis kaudiljo tradicija. Taip žemyne vadintas (ir tebevadinas) politinis karinis vadovas ir autoritarinis valdovas.

Be to, Lotynų Amerika (arba nemaža jos dalis) visą XX amžių blaškėsi tarp kraštutinių – laisvosios rinkos ir kairiojo socialistinio kelio, ilgiausiai išsilaikiusio ir tebepraktikuojamo Kuboje.

Rugpjūčio viduryje maištingojo lotynų amerikiečių socializmo simbolis Fidel Castro šventė savo 81-ąjį gimtadienį. Pagal profesiją meno magistras F. Castro beveik 47 metus vadovavo Kubai, kol praėjusių metų liepą po sunkios operacijos buvo priverstas pasitraukti iš posto ir nuo tada nesirodo visuomenei. Valdžia atiteko jo broliui Raul, kuris irgi yra garbus amžiaus. Tačiau buvęs Kubos vadovas šiais metais aktyviai reiškėsi šalies spaudoje, nuo kovo pabaigos parašė 37 straipsnius įvairiais vidaus bei tarptautinės politikos klausimais. Vis dėlto dabartinė padėtis reiškia tam tikrą valdymo krizę: nežinia, ar broliai Castro užsiaugino kokią nors pamainą.

Lotynų Amerikos kairiųjų vadų tradiciją mėgina tęsti Venesuelos prezidentas Hugo Chavez. Jis neseniai pristatė Venesuelos konstitucijos pakeitimų projektą, pagal kurį valdžioje jis galėtų likti neribotą laiką. Konstitucijos pakeitimus turėtų patvirtinti Nacionalinė Asamblėja, po to jiems turėtų būti pritarta nacionaliniame referendume. Venesuelos prezidentas, žinoma, atmetė kritiką, sakdamas, kad pataisos atvers naujos epochos horizontus ir šalyje bus pradėtas kurti XXI amžiaus socializmas. Interviu televizijai prieš savo projekto paskelbimą H. Chavez teigė tikįs, kad

Konstitucijos pakeitimams pritarė didžioji dauguma žmonių, tačiau prognozavo didelę kovą su opozicija, kuri, pasak jo, be išlygų atstovauja imperijos interesams (be abejo, tai Amerika).

Iš kai kurių pranešimų galima susidaryti įspūdį, kad H. Chavez jau regi save visos Lotynų Amerikos vadu. Rugpjūčio pradžioje Venesuelos prezidentas pažadėjo garantuoti energijos tiekimą visiems savo sąjungininkams Pietų Amerikoje. Kalbėdamas Argentinos sostinėje Buenos Airėse H. Chavez pranešė, kad Venesuela ir Argentina pasirašė energetinio saugumo sutartį. Tokias sutartis Venesuelos prezidentas taip pat pasiūlė pasirašyti Urugvajui, Nikaragvai, Ekvadorui ir Bolivijai.

Skambią retoriką kai kada papildoma ir ekstravagantiški projektai – vasaros pabaigoje Venesuelos vadovas pasiūlė pakeisti šalyje laiko juostą. Anksčiau H. Chavez pakoregavo šalies vėliavą ir nacionalinį herbą. 1999-aisiais pirmą kartą išrinktas prezidentu, pakeitė ir šalies pavadinimą – Venesuelos Respublika tapo Bolivar Venesuelos Respublika. Apie dabartinį Venesuelos prezidentą kalbama, kad jis laikas save Amerikos išvadotojo Simon Bolivar reinkarnacija, netgi kartkartėmis pasišnekas su jo biustu. Pragmatiškuose Vakaruose tokios „konsultacijos“ neabejotinai būtų perkvalifikuotos į šizofreniją, magiškoje Lotynų Amerikoje tai – politinio įvaizdžio dalis.

Tradicinis kairiųjų (ne tik Lotynų Amerikos, bet čia prigijęs geriau nei kitur) vadovų bruožas – nenumaldomas siekis „pataisyti“ pasaulį. Veikiamas S. Bolivar auros, H. Chavez net gali nuspręsti iš savo šalies pavadinimo pašalinti žodį Venesuela. Mat kai 1499-aisiais Amerigo Vespucci priplaukė prie dabartinės Venesuelos krantų, atrado kaimus ant polių, kurių gyventojai iš vietos į vietą plaukiojo valtelėmis. Atradėjas nutarė šią vietą pavadinti Venesuela, t. y. mažąja Venecija. Save „išdidžiu indėnu“ vadinančiam H. Chavez „svetima“ (vakarietiškai) jo kuriamos galingos valstybės vardo etimologija gali pasirodyti nederama.

Rusų interneto dienraštyje „Polit.ru“ publikuotame buvusio F. Castro bendražygio, vėliau nusivylusio revoliucine kova, Venesuelos rašytojo ir publicisto Ameriko Martin straipsnyje „Kaudiljas Chavez ir naujoji utopija“ kalbama, kad kaudiljo samprata Lotynų Amerikoje per 200 metų istoriją patyrė tam tikrą evoliu-

ciją – nuo ginklo jėga besiremiančių nepriklausomybės kovų vadų iki dabartinių vadinamųjų „stiprių asmenybių“. Iki šiol tokių vadovų simbolis buvo F. Castro, bet, A. Martin manymu, juo visai sėkmingai gali būti ir H. Chavez.

Tiesa, Venesuelos publicistas netiki nei dabartinio savo šalies prezidento nuoširdumu, nei politiniu konstruktyvumu. Pasak A. Martin, tarp H. Chavez bendražygių nėra nė vieno žmogaus, kuris pajęgtų paaiškinti, kas yra tas planuojamas kurti XXI amžiaus socializmas. Ir pats to socializmo autorius Venesuelos prezidentas nieko aiškaus nesako, tik kviečia studijuoti „didį“ Šiaurės Korėjos ir Kubos patyrimą. Kol kas tik akivaizdu, kad valdžia šalyje stipriai centralizuojama. 2006-ųjų gruodį Venesueloje įsteigta vieninga Socialistų partija, įtraukusi daugelį politinių organizacijų, atsisakiusių savo programų ir simbolikos.

H. Chavez šiemet ėmėsi centralizuoti žiniasklaidą ir pats asmeniškai vadovauja Venesuelos diplomatų korpusui. H. Chavez iniciatyva apribota Venesuelos centrinio banko nepriklausomybė, nustatytos ne didesnės kaip 10 proc. privačių įmonių pelno „lubos“, įteisintos vadinamosios „komunalinės grupės“, kad liaudis pati galėtų kontroliuoti įmonių veiklą. Prezidentas pažadėjo nacionalizuoti Venesuelos telekomunikacijų ir elektros kompanijas, kurių (vienintelių iš Venesuelos) akcijos kotiruojamos New York akcijų biržoje. Šalyje jau anksčiau apribota užsienio naftos kompanijų BP, „Exon-Mobil“, „Chevron“, „Total“ veikla.

Sunku pasakyti, kuo baigsis šios reformos. A. Martin kalba apie nedarbo ir infliacijos didėjimo grėsmę. Pagrindinis Venesuelos pajamų šaltinis – nafta. Valstybinė šalies kompanija PDVSA šiuo metu išgauna pusantro milijono barelių naftos per dieną, kartu su užsienio partneriais pateikia rinkai iš viso 2,6 milijono barelių, nors OPEC jai paskirta kvota yra 3,3 milijono barelių. Venesuelos prezidentas iš naftos sektoriaus pašalino technologus, pakeisdamas juos politiškai patikimais valdininkais, tad nenuostabu, kad šalis neįstengia pateikti jai paskirtos naftos kvotos.

Vis dėlto nepaisydamas nieko dabartinis Venesuelos vadovas pasiūlo kurti „naująjį socializmą“ ne tik tėvynėje. Jis siūlo pigią energiją Centrinės Amerikos ir Karibų jūros baseino šalims, padeda kurti karinę infrastruktūrą savo sąjungininkei Bolivijai, finansuoja savo šalininkus įvairiose pasaulio vietose (net Londone). Venesuelos kaudiljas daro viską, kad sukurtų sąjungas, nukreiptas prieš išsivysčiusias valstybes, be abejo, pirmiausia prieš JAV. Žvelgiant iš šalies tie susitarimai kai kada atrodo kone savižudiški Venesuelai. Pavyzdžiui, 2006-aisiais Brazilija eksportavo į šią šalį prekių už 3 milijardus dolerių, o importavo viso labo už 800 milijonų. O ambicingasis H. Chavez dar apsiėmė finansuoti dviejų pasienio tiltų per Orinoko upę bei naftos perdirbimo gamyklos Brazilijos Pernambuko valstijoje (dabartinio Brazilijos prezidento Lula da Silva gimtinė) statybą.

Galbūt siekdamas suktelėti Lotynų Ameriką į kairę, H. Chavez per paskutinius kelerius metus suteikė finansinę paramą bent 12 žemyno valstybių, kuriose vyko prezidento rinkimai. Brazilijoje, Urugvajuje, Čilėje iš tiesų valdo socialistai, bet apžvalgininkai juos dažniausiai apibūdina kaip nuosaikius ir pragmatiškus. Dabartiniai Bolivijos, Ekvadoro ir Nikaragvos vadovai laikomi radikalesniais. Taigi maišto dvasios kol kas nėra labai daug.

Žodžiu, nelabai aišku, ar dabartinio Venesuelos vadovo siūloma politinė, o ne ūkinė Lotynų Amerikos integracija turi ateitį, o jei turi – tai kokią. H. Chavez atkakliai tebetvirtina, kad Lotynų Ameriką turi vienyti ne laisvoji rinka, o solidarumas. Jis net įkūrė savą regioninę organizaciją „Bolivar alternatyva Lotynų Amerikai“ (ALBA), kuri turėtų suvienyti kontinento tautas prieš imperializmą. Tačiau ir čia esama paradokso – nepaisant karingos retorikos, Venesuelos prekybos apimtys su Jungtinėmis Valstijomis didėja. Kai H. Chavez papriekaitavo Peru ir Kolumbijai dėl to, kad šios pasirašė su JAV laisvosios prekybos sutartį, tuometinis kandidatas į Peru prezidentus Alan Garcia pavadino jį veidmainiu.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

ATLANTIC Express Corp.

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
 Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Chirurgai

**MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS**

Trūkio, tulžies pūslės, krūtys,
žarnyno, endokrinologinė ir
laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

GEDAS M. GRINIS, MD

Inkstų, pūslės ir prostatos
gydymas bei chirurgija
Aurora Medical Center
10400 75 St., Kenosha, WI 53142
(262) 948-6990

Chiropraktika ir
manualinė terapija

Amber Health Center
Telefonas (708)-239-0909
• Manualinė terapija
• Chiropraktika
• Bioenergetinė kompiuterizuota įranga
• Kraujo tyrimai
• Homeopatija ir papildai
Dr. Vilija R. Kerelytė
Chiropraktikos gydytoja
6420 West 127th Street, Palos Heights, IL 60463

Dr. Vida I. Puodžiūnienė
Healthy Connection
Chiropractic & Rehab Clinic

Manualinė ir fizinė terapija, sporto
traumų specialistė, nugaros, kaklo ir
sąnarių gydymas, galvos skausmai ir
migrenos, artritas, dietos ir vitaminų
patarimai.

16547 W. 159 Street
Lockport, IL 60441
Tel. 815-834-9075/9076
Kalbame lietuviškai

Ausų, nosies, gerklės
ligos

VYTENIS GRYBAUSKAS, M. D.
SUSAN T. LYON, M.D.
Ausų, Nosies, Gerklės ligos
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

Širdies ir kraujagyslių
ligos

Cardiac Diagnosis, LTD.
4901 W. 79th St.
Burbank, IL 60459
Tel. 708-424-2024
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Ginekologija

RAMONA C. MARSH, MD SC
Obstetrics & Gynecology
3825 Highland Avenue Suite 4A
Downers Grove, IL 60515
630-852-9400
Valandos pagal susitarimą

Dr. VILIUS MIKAITIS
Dr. ANDRIUS KUDIRKA
Dr. JUSTYNA STENGELE

Šeimos daktarai ir chirurgai
10811 W. 143rd St. Orland Park, IL 60467
Priklauso Palos Community Hospital
Silver Cross Hospital, Christ Hospital
Tel. 708-460-2500
Valandos pagal susitarimą

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
VIK DUGAR, MD

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
suželdimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Akių ligos

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija / Akiniai
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge
Tel. (708) 636-6622
Holy Cross Hospital, #4105
Tel. (773) 884-7960

Dr. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
VIDAUS LIGOS
Priimami MEDICARE pacientai
5540 S. Pulaski Road.
Tel. 773-585-2802
Valandos pagal susitarimą kasdien,
išskyrus sekmadienį

SURENDER LAL, M.D.
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 Ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Čia vieta Jūsų
skelbimui!



JAV LB KV Socialinių reikalų taryba

2711 West 71 Street,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-476-2655; fax. 773-436-6906

JAV ASMENS SVEIKATOS
DRAUDIMO SISTEMA:
AR NENUVEITA PER TOLI?

Neseniai atlikus JAV gyventojų apklausas, paaiškėjo, jog tarp jų yra net 47 milijonai, neturintys jokio sveikatos draudimo (bendras JAV gyventojų skaičius šiuo metu siekia 303,262,311 (US Census Bureau, 2007)). Taigi galima teigti, jog draudimo, kuriuo paremta visa šalies sveikatos apsaugos sistema, poliso neturi apie šeštadalis joje gyvenančių žmonių.

Palyginti su 2000-ųjų metų duomenimis, draudimo neturinčiųjų skaičius padidėjo net 8,6 mln. Teigiama, jog daugiausia dėl darbdavių nenoro prisidėti prie samdomų darbuotojų sveikatos draudimo (per pastaruosius septynerius metus, žmonių, gaunančių darbdavių apmokamą sveikatos draudimą, sumažėjo daugiau nei dviem milijonais). Draudžiamų asmenų, beje, sumažėjo įvairiose pajamų kategorijose bei amžiaus grupėse. Priešingai, nei ilgą laiką manyta, sveikatos draudimo problema nėra vien žemiausių socialinių gyventojų sluoksnių bruožas. Pagal naujausius duomenis, bent trečdalis šiuo metu neturinčiųjų draudimo gyvena šeimose, kurių pajamos per metus viršija 50,000 dol. ribą.

Akivaizdu, kad valstybė, net ir vykdydama kai kurias programas, leidžiančias pasinaudoti medicininėmis paslaugomis ir neturintiems draudimo (pvz., tradicinė Medicaid ar nemokama priežiūra nėščiosioms ir kūdikiams), nesugebės kompensuoti šių nuostolių. Kita vertus, toli gražu ne visi nukentėjusieji (t.y., praradusieji darbdavių apmokamą draudimą) ryšis patys mokėti pinigus už šią paslaugą.

Kokie yra pagrindiniai asmens sveikatos draudimo principai ir kokios yra pagrindinės šios paslaugos vartotojams kylančios problemos (neskaitant būtinybės mokėti mėnesines įmokas)? Pirmiausia, svarbu suprasti, jog, kaip ir kitos draudimo rūšys, sveikatos draudimas yra finansuojamas iš pajamų, tolygiai paskirstytų tam tikroje rizikos grupėje. Deja, pagal atvirkštinės atrankos (draudėjų terminologija) ar tiesiog — sveiko proto (mūsų žodyne vyraujanti sąvoka) principą, draudimas, kaip paslauga, yra pirmiausia perkamas tų, kuriems jo labiausiai reikia (ar gali prireikti).

Jei laikote save sąlyginai sveiku(-a), greičiausiai nenorėsite mokėti mėnesinių įmokų, nes jos atsieis brangiau nei keli apsilankymai per metus pas šeimos gydytoją, kuriuos apmokėsite iš savo kišenės. Kita vertus, jei sergate ar turite rimtą pagriną manyti, kad jums artimiausioje ateityje prireiks dažnai naudotis gydymo paslaugomis, labiau apsimo-kės susimokėti po tam tikrą sumą kas

mėnesį. Draudimo kompanijoms, de-ja, „atvirkštinė atranka“ gresia daugybės prastos sveikatos klientų sankaupa, kurių medicininės sąskaitos nebus padengtos iš kitų, „sveikesnių“ klientų suneštų lėšų.

Taigi nenuostabu, jog draudimo kompanijos, kruopščiai ištyrę kiekvieno būsimo kliento medicininę istoriją, nustato visiems skirtingas draudimo įmokas, o kai kuriuos asmenis, galinčius tapti rimta finansine našta kompanijai, net ir išvis atsisako drausti. Deja, tokiu būdu, net padarius prielaidą, kad visi asmenys norėtų ir galėtų kas mėnesį mokėti draudimo įmokas, tampa neįmanoma garantuoti, jog visi jie potencialiai galėtų įsigyti privatų draudimą.

Dar viena didelių sveikatos draudimo įmokų priežasčių draudimo versle apibūdinama „ex-post moral hazard“ sąvoka. Ji iš esmės reiškia, jog apsisaugę asmenys, net jei iki tol buvo palyginti geros sveikatos, gali būti linkę dažniau sirgti ateityje. Taip atsitikti gali dėl noro būtinai išnaudoti paslaugą, už kurią mokama, bei dėl žinojimo, jog susirgus draudimas padės kompensuoti gydymo išlaidas. Todėl žmonės gali būti mažiau linkę saugoti sveikatą ir dažniau kreiptis į specialistus, nei tai darė neturėdami draudimo. Draudimo kainas, be abejo, lemia ir vis tobulėjančios bei brangstantys gydymo būdai ir priemonės, auganti bendra medicininės paslaugų paklausa (dėl gyventojų senėjimo, išplitusių žalingų įpročių, nutukimo ir pan.).

Daugiausia problemų patiems draudimo vartotojams sukelia jo kainų augimas, susijęs su apsisaugusiojo sveikatos pokyčiais. (Kuo dažniau žmogus serga, tuo didesnes įmokas turi mokėti, todėl nemažai vartotojų ilgai pajunta negalintys sau leisti mokėti už draudimą.) Nepasitenkinimą kelia ir draudimo kompanijų klientų diferencijavimas (pagal sveikatos būklę, amžių ir pan.) sistema, kuri daugeliui atrodo nesąžininga. Maža to, susirgus ir bandant pasinaudoti draudimo teikiamomis privilegijomis, daugybė žmonių teigia juntantys, jog draudimo kompanijos, pasinaudodamos įvairiomis biurokratinėmis procedūromis ir „patikrinimais“ mėgina išvengti finansinės atsakomybės.

Bent jau šiuo metu darbdavio apmokamas (pilnai ar dalinis) draudimas išlieka viena patikimiausių alternatyvų sveikatos apsaugos rinkoje. Nepaisant to, net ir čia galima įžvelgti šokią tokią neteisybę. Asmenys, gaunantys tokio tipo draudimą, nemoka mokesčių valstybei nuo draudimo įmokų sumos (kuri formaliai turėtų būti laikoma pajamomis), tuo tarpu

Nukelta į 9 psl.

JAV LB SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBOS
PAGUODOS TELEFONAS 1-866-438-7400

Skambinkite nemokamai kiekvieną
ketvirtadienį, nuo 6 val. v. iki 9 val. v.

JAV LB Socialinių reikalų tarybos raštinė Čikagoje yra BIA (Bureau of Immigration Appeals) akredituota įstaiga, kurioje galite gauti Jums reikalingas imigracinių prašymų formas. Taip pat atliekame dokumentų vertimus bei tvirtiname notariškai. Raštinės darbo laikas: nuo pirmadienio iki ketvirtadienio, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Tel.: (773)-476-2655.

Kryžiažodžio Draugas Nr. 025 atsakymai

Vertikaliai:

1. Super. 2. Edikula. 3. Upėtakis. 4. Iliuzija. 5. Antinis. 6. Fauna. 9. Dvejonė. 10. Grytelė. 11. Granata. 16. Katiuša. 17. Rotonda. 19. Alėja. 20. Idėja. 24. Dobilas. 25. Miškais. 26. Šnervės. 29. Parteris. 30. Vienatvė. 32. Chaosas. 33. Niagara. 35. Ambra. 36. Ignas.

Horizontaliai:

7. Juodupė. 8. Flangas. 12. Sviesk. 13. Tartu. 14. Išnara. 15. Plokštainis. 18. Intas. 19. Asalnai. 21. Korta. 22. Livrėja. 23. Šlėktos. 27. Zomša. 28. Apšiuva. 31. Gdynė. 34. Charakteris. 37. Raumuo. 38. Erika. 39. Gegnės. 40. Ortakis. 41. Kvarcas.

Kryžiažodžio atsakymas: **Silpnas kokteilis.**

„Draugo“ kryžiažodį Nr. 024 teisingai išsprendė ir atsakymus mums atsiuntė:

Živilė Buivydas, Worth, IL

Vida Bučmienė, Cleveland, OH

Laima Jakelaitienė, Evergreen Park, IL

Jadvyga Savickas, Nashua, NH

Ačiū šioms ištikimoms „Draugo“ kryžiažodžių sprendėjoms už atsiųstus atsakymus. Primename, kad kryžiažodžių atsakymus mums galima siųsti paštu: „Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589; el. paštu – redakcija@draugas.org ir faksu: 773-585-8284. Lauksime!

JAV ASMENS SVEIKATOS DRAUDIMO SISTEMA: AR NENUVEITA PER TOLI?

Atkelta iš 8 psl. iš savo kišenės už draudimą mokantys piliečiai tai daro iš savo apmokestinamųjų pajamų.

Daug galima būtų kalbėti ir apie kitus, ne tokius akivaizdžius dalykus. Tarkime, apie gydymo įstaigų pacientų diskriminavimą priklausomai nuo to, turi jie sveikatos draudimą ar ne. Taip pat apie įvairius sveikatos priežiūros galimybių apribojimus, su kuriais tenka taikstyti net ir padarias sumas kas mėnesį mokantiems apsidraudusiems klientams.

Medicininį paslaugų rinkos bei sveikatos draudimo JAV problemos jau senokai neduoda ramybės tiek eiliniams vartotojams, tiek valdžios

pareigūnams (prisimenant kad ir buvusio prezidento B. Clinton administracijos užsibrėžtą tikslą reformuoti JAV sveikatos apsaugos sistemą). Šia tema dažnai pasisako žiniasklaidos bei viešosios nuomonės formavimo institucijos. Deja, kol kas horizonte nesimato nieko naujo, todėl sveikatos draudimas išlieka daugiausiai individualiu kiekvieno asmens galimybių bei asmeninio pasirinkimo reikalu. Su visomis iš to išplaukiančiomis pasekmėmis.

Pagal „US Census Bureau“, „National Coalition on Healthcare“ bei žiniasklaidos informaciją parengė **Vaida Maleckaitė**

Kokių temų pasigendate ar norėtumėte ateityje matyti „Socialinių reikalų tarybos“ skiltyje, rašykite „Draugo“ redakcijai adresu: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629 arba el. paštu: redakcija@draugas.org

...ĮVAIRŪS...

* **Keičiu darbą** su grįžimu namo Des Planes raj. senutės priežiūroje. Reikalinga anglų kalba, vairuoti automobilį į analogišką darbą pietvakariniuose rajonuose: Naperville, Lemont, Darien ar aplinkiniuose. Tel. 630-312-8455.

* **Moteris ieško** darbo senelių priežiūroje dienos metu nuo pirmos val. po pietų iki 5 val. po pietų pietiniuose rajonuose. Tel. 708-691-8650.

* **Moteris ieško** žmonių slaugymo darbo. Gali pakeisti arba išleisti atostogų. Tel. 312-492-8795.

* **Moteris ieško** darbo. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną arba išleisti atostogų. Turi žalią kortą, susikalba angliškai, vairuoja automobilį. Tel. 773-983-2879.

CLEANING SERVICE
Tel. 847-620-9442

* **65 m. moteris** ieško darbo lietuvių šeimoje su gyvenimu. Patirtis, rekomendacijos. Tel. 708-386-3479, Onutė.

* **Moteris ieško** senelių priežiūros darbo su grįžimu namo Šiaurės vakarų priemiesčiuose. Patirtis, žalia korta, automobilis, anglų kalba. Tel. 773-501-4316.

* **28 m. moteris** ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu arba auklės darbo. Patirtis, anglų kalba. Tel. 815-577-0097.

DĖMESIO!

Neseniai atvykote, ieškote darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraštyje brangiai kainuoja? Ne bėda! **DRAUGAS** jūsų skelbimą išspausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500.

Dantų gydytojai

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. 708-598-8101

Valandos pagal susitarimą

Dr. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA

Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527

Tel. 630-323-2245

Valandos pagal susitarimą

Dr. DALIA JODWALIS

Dantų gydytoja

15543 W. 127th St.

Suite 101, Lemont, IL

Tel. 630-243-1010

Valandos susitarus

Dr. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. 708-598-4055

Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už priėmimą kainą

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai

4647 W 103 St, Oak Lawn, IL

55 E Washington, Ste 2401,

Chicago, IL

Tel. 708-422-8260

Dr. LINA POŠKUS

Dantų gydytoja

4635 W. 63 St., Chicago

Tel. 773-735-7730

10 S. 640 S. Kingery Hwy, Willowbrook

Tel. 630-323-5050

Dr. DALIA E. CEPELĖ, D.D.S.

Dantų gydytoja

10745 Winterset Dr.

Orland Park, IL 60467

708-873-9074

Valandos pagal susitarimą

Dr. RAMUNĖ MACIJAIUSKAS

Dantų gydytoja

9356 S. Roberts Road

Hickory Hills

Tel. 708-598-2131

Valandos pagal susitarimą

Dr. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS

DANTŲ GYDYTOJA

TRYLIKOS METŲ PATIRTIS

persikėlė į naują kabinetą

318 W. Touhy Avenue

Park Ridge, IL 60068

Tel. 847-692-2303

www.parkridgesmiles.com

Pilna dantu priežiūra:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas

Odos ligų specialistai

Dermatologijos ligų ir odos vėžio specialybė, kosmetinė chirurgija, viso veido atjauninimas

RUTH JÜRATĖ BARSKY, MD

120 Center Mall # 318 Oak Brook, IL 60523

Tel. 630-571-2630

Dr. K. JUCAS

Odos ligų specialistas gydo odos auglius,

žaiždas ir išsiplėtusias kojų venas.

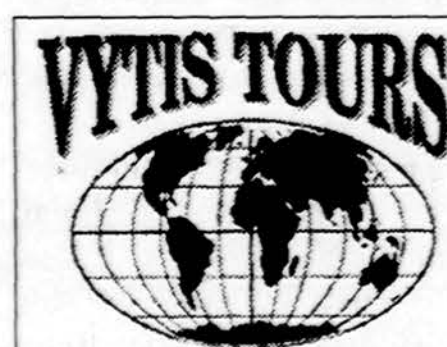
Kosmetinė chirurgija.

3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655

773-233-0744 arba 773-489-4441

VILNIUS 2007

SKRYDŽIAI FINNAIR ir kitomis oro linijomis iš įvairių JAV miestų. Grupės ir pavieniai keliautojai. PIGIAUSIOS KAINOS!!!



40-24 235th Street

40-24 235th Street Douglaston, NY 11363

Tel. 718-423-6161 1-800-77-VYTIS

Ruošiamo 2008 m. keliones į Šiluvos 400 metų jubiliejų.

Dėl informacijos skambinti Ritai Penčylienei

Web site: www.vytistours.com

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Rita Penčyliene tel/fax 708-923-0280

E-mail: pencylar@comcast.net

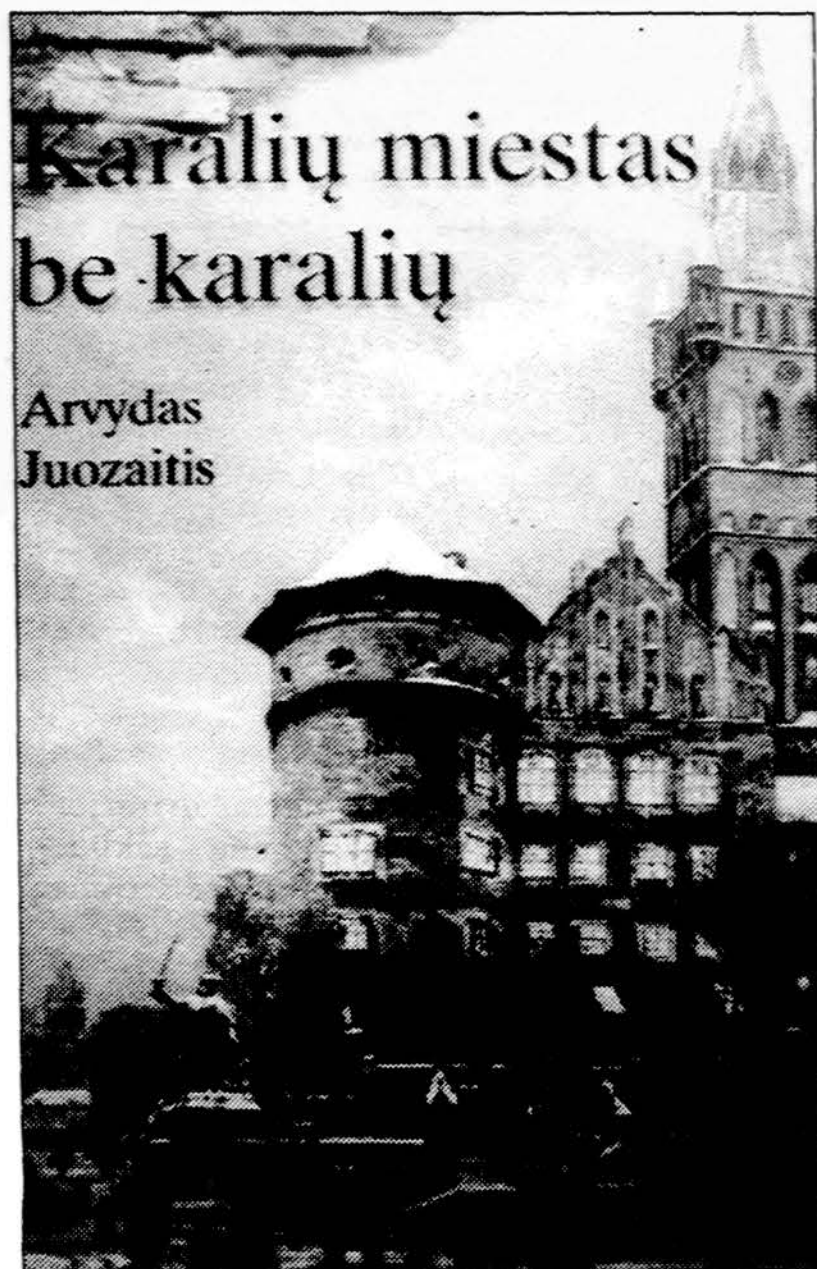
Bronė Barakauskienė tel. 708-403-5717

Fax 708-403-4414; E-mail: mamabar3@aol.com

KARALIAUČIUS TARP AUDRŲ

GEDIMINAS INDREIKA

2005 m. Lietuvoje išėjo Arvydo Juozaitis knyga „Karalių miestas be karalių“ (trečioji laida, 2007 m. „Eglės“ leidykla, Klaipėda). Knyga apdovanojama Ievos Simonaitytės literatūrine premija. Juozaitis, vienas Lietuvos Sąjūdžio vadovų, Vilniaus universitete baigė ekonomiką ir filosofiją, redagavo laikraštį „Šiaurės Atėnai“. Nuo 2004 m. dirba Lietuvos generalinio konsulate Kaliningrado Kultūros atašė.



A. Juozaitis knygos „Karalių miestas be karalių“ viršelis.

Karaliaučius, dabartinis Kaliningradas, daugeliui tebėra paslaptinis miestas. Juozaitis šioje knygoje mums atskleidžia šio žavaus miesto pamirštą istoriją, kurio gatvėmis bevaikštant „vokiečių dvasia kalasi tarsi iš požemių“. Autorius stengiasi nešališkai ir pragmatiškai aprašyti skausmingą XX amžiaus Mažosios Lietuvos likimą, pasirinkdamas literatūrinį, o ne politologinį publicistikos žanrą. Knyga suskirstyta skyriais, vadinamais vigilijomis.

Vigilijoj „Genius loci“ (vietovės dvasia) Juozaitis pastebi, kad nei prūsų Tvankstėje, nei teutonų Kionigsberge, nei rusų Kaliningrade nėra buvę pilietinių riaušių. XIX amžiuje Kionigsberge buvo statomos gynybinės sienos ir bastionų sistema, XVII amžiuje statytas Lietuvių pylimas, kurio vardu pavadinta dar iki šiandien liko gatvė. Po Antrojo pasaulinio karo, 1946–1948 m., pasmerktieji Rytprūsių vokiečiai buvo ištremti į Rusiją ir Vokietiją arba išžudyti, jų vieton atkelti rusai kolonistai. Pasak Juozaitisui pažįstamų rusų kolegų, „Vokiečiai prisijaukino ir pasisavino Prūsiją — kodėl rusams nepadarius to paties?“ (p. 111) Kai kurie iš jų siūlo Kaliningrado srities vardą pakeisti į „Rusijos Prūsiją“.

Vigilijoj „Griuvusių filosofija, kasinėtojai“ mums pristatomi vietiniai Jelena ir Viktoras. Pastarasis norėtų, kad miestas atgautų Kionigsbergo vardą: „Kai užaugi tarp vokiškų griuvėsių, kai žaidi vokiškais automobiliukais, kai valgai iš vokiškų porceliano lėkščių — išaugi tikras Kionigsbergo patriotas“, — sako Viktoras. Dabar miestas smarkiai pasikeitęs, senamiesčio žymių mažai beliko. Bet dar yra išlikę statinių, kurie byloja apie karalių miestą. Štai prie miesto parko, buvusioje karalienės Luizės bažnyčioje, dabar įsikūręs lėlių teatras. Buvusi Šv. Šeimos lietuvių katalikų bažnyčia dabar paversta Kaliningrado Filharmonijos sale. Prieš dešimtmetį Vokietijos lėšomis iš griu-

vėsių buvo atstatyta istorinė Katedra. Apskritai, vokiškas miesto paveldas sistemškai griautas.

Knygoj gausu nuotraukų. Vienoj Kryžiuočių ordino piliis, statyta 1255 m., jau apgriauta, tačiau atlaikiusi Anglijos aviacijos bombardavimą ir dingiai atrodžiusi. TSRS Architektų sąjungos valdyba laiškų kreipėsi į Kaliningrado miesto vadovus, prašydama neliesti pilies liekanų, konservuoti jas. Buvo rimtų pasiūlymų jose įrengti Taikos muziejų. 1967 m. Kaliningradą aplankęs TSRS ministrų tarybos pirmininkas A. Kosygin nusistebėjo pamatęs griuvėsius, pareiškė: „Mus pasiekė šių griuvėsių gynėjų balsai... taigi čia nėra ką ginti“ (p. 176). Leonid Brežnev valdymo metu, 1968 m. rudenį ši pilis buvo susprogdinta, Vakarų žiniasklaidai šio šurpaušo įvykio nepastebint. Maskva pasirinko patogų laiką šiai diversijai, amerikiečių žurnalistas taisyk rūpėjo karo Vietname reikalai ir savų astronautų kelionės Mėnulin.

Kaliningrade buvo kuriamas naujojo sovietinio piliečio prototipas — žmogus be Dievo, ištikimas tik visagalei komunistų partijai. Visoje šiaurės Rytprūsių srityje nepalikta nė vienos veikiančios bažnyčios ar maldos namų. Tipišku sovietiniu apdailumu, miesteliuose bažnyčios paliktos trūnyti, Maironio žodžiais tariant, tarsi pelėšiais ir kerpe apaugusios pilys...

Jau išmušė paskutinės valandos griuvančioms rytprūsių bažnyčioms. 1982 m. buvo nugriautas Tilžės katalikų bažnyčios bokštas. Kasinėtojai vagia plytas ir toliau ardo kitų bažnyčių likučius.

Kaip pavyzdys, pateikta Šv. Mikalojaus bažnyčia Bradenburg (dabar Usakove): „Neduok Dieve sustoti ir pasivaikščioti buvusios šventovės vietoje... Visur butelių šukės, šiukšlynas, o kirchės viduryje — 'juodųjų archeologų', išraustos kapavietės... Altoriaus vietoje galima užsilipti ant žmogaus kaulų.“ (p. 162) Tokį kraupų vaizdą pamatę, kraštotyrininkai jaučiasi bejėgiai išgelbėti šiuos paminklus.

Juozaitis linkęs miestą vadinti Kionigsbergu, aiškindamas, kad vardas Karaliaučius tėra folklorinis terminas. Nesutinku su šia prielaida, ypač kad ten spausdinta pirmoji lietuviška knyga, Martyno Mažvydo „Katekizmas“, kurios tituliniam puslapyje įrašyta: Karaliaucziui. Mano nuomone, lietuvių šį miestą ir šiandien privalo vadinti Karaliaučiumi. Rusas Kalinin nebuvo iš šio krašto kilęs ar čia gyvenęs, tik atsitiktinai rusai miestui primetė jo vardą.

2003 m. Rytprūsių kultūros tyrinėtojas Dietmar Albrecht pasiūlė pagerbti rašytoją Thomas Mann, kuris 1929 m. po Nobelio premijos apdovanojimo ilsejosi Rauschen kurorte. Kaliningrado inteligentija posėdyje nusprendė pastatyti jam paminklą ir parinko jame įrašyti dviem kalbom šiuos poeto Johannes Becher žodžius:

*Tu išsaugojai kalbos šventumą,
Mylėdamas ją taip, kaip mylėti ją gali
Tas, kurs išgyveno tremties metus.*

Paminklas Mann buvo pastatytas. Tik vėliau, vokiečių turistų grupėms keistai reaguojant į šį priesašą, paaiškėjo, kad J. Becher buvo ir komunistinės Vokietijos Demokratinės Respublikos himno autorius.

Kadangi aš Karaliaučiuje nesu buvęs ir rusų kalbos nesimokiau, nesiryžtu griežtai kritikuoti Juozaitis veikalo. Tačiau mane sukrėtė trečiame skyriuje „Rusiška Prūsija“ pateiktos citatos iš rusų rašytojo Andrej Bolotov knygos (išleistos 1873 m. Sankt Peterburge). Po septynerių metų karo (1756–1762) į Karaliaučių buvo įsiveržę rusų kariai. Pasak Bolotov, kionigsbergiečiai pasitiko rusų kariuomenę su dovanomis, visur mieste skambėjo varpai, nuo bokštų gaudė litaurai. Maža to, Karaliaučiaus atidavimo Rusijai iškilmių akte pasi-

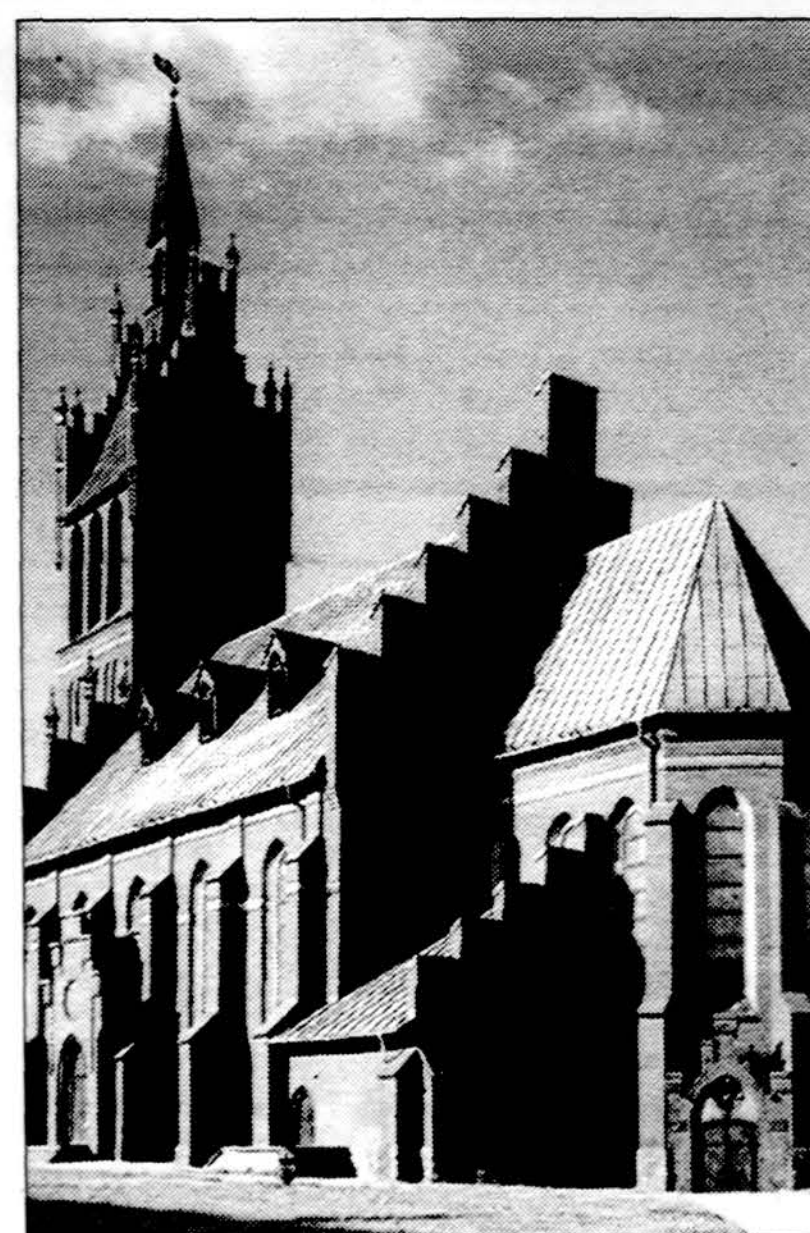
rašė Karaliaučiaus universiteto profesoriai, net pats filosofas Imanuelis Kantas! (p. 84) Man iškartusidaro sufabikuotas istorijos įspūdis, kuris kenkia Juozaitis knygos rimtumui.

Ieškodamas tiesos, minėtą versiją palyginau su vokiečių istoriko Fritz Gause aprašymu „Die Geschichte der Stadt Koenigsberg“, išleistu 1970 m. Vakarų Vokietijoje. Pasak F. Gause, 1758 metais Karaliaučių nusiaubė rusai, miestas buvo padegtas, bažnyčios paverstos cerkvėmis. Lietuvių Šv. Mikalojaus (Steindammer) bažnyčia taip pat buvo nusavinta rusų. Patiltėse įsikūrė prekiniai kioskai, šiukšlės gadino gatvių vaizdą. Buvo uždrausta naudoti miesto herbą ar vartoti žodį „koenigliche“ (karališkas). Karaliaučiaus universiteto profesoriai buvo priversti pasirašyti ištikimybės carei Elzbietai priesaiką. Karaliaučių išgelbėjo tik carienės Elzbiotos Petrovnos mirtis 1761 m., po kurios miestas grįžo Prūsijos valdžion. Taip rašo istorikas F. Gause.

Aprašant įvykius po Potsdamo konferencijos, Juozaitis pasinaudojo ir išeivijoj išleistomis Broniaus Kviklio „Mūsų Lietuva“ knygomis.

Šiandien Kaliningrado anklavas atskirtas nuo didžiosios Rusijos, apsuptas Europos Sąjungos šalių. Mieste tebegyvena keli tūkstančiai Antrojo pasaulinio karo veteranų rusų. 2005 m. atšventus Kaliningrado von Kionigsbergo 750-metį gyventojai pradeda suprasti, kieno žemėj jie apsigyvenę, ima domėtis miesto praeitimi. Tik 20 proc. jaunų žmonių yra matę didžiąją Rusiją, tačiau daugiau iš jų yra viešėje Lenkijoje ir Lietuvoje. Juozaitis nuogaustauja „amerikanizuojama Kalningrado sąmone“, anglicizmais, įsiveržusiais į rusų kalbą, pvz., reklamose puikuojasi slenginė frazė „cash and carry“ rusiškais rašmenimis. Tačiau autorius džiaugiasi liberalizmo pasireiškimais, kad žmonės pageidavo vieną K. gatvę pervadinti John Lennon vardu.

„Karalių miestas be karalių“ parašyta turtinga grožine kalba. Skaitytojas tuojau įsijaučia į aprašomus įvykius, yra verčiamas pamąstyti ir pasvajoti. Jei vertintume ją kaip Karaliaučiaus archeologiją ar istoriją, knygoje rasime nemažai trūkumų. Gaila, kad stengdamasis rašyti apolitinę miesto istoriją, Juozaitis pernelyg palankus rusams, susitaikęs su faktu, kad šiandien ši sritis yra Rusija. Tačiau literatūrinis požiūris knyga verta dėmesio, gal ji pažadins lietuvių visuomenę daugiau gilintis į Mažosios Lietuvos istoriją.



Šv. Šeimos lietuvių katalikų bažnyčia Karaliaučiuje, dabar paversta Filharmonijos sale, 2005 m.



Rimas Vaičaitis

RIMAS VAIČAITIS – IŠKILIAUSIAS LIETUVIŲ MOKSLININKAS

SIGITA ŠIMKUVIENĖ
JAV LB Krašto valdybos
vicepirmininkė

Kaip jau buvo paskelbta spaudoje, Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija paskyrė mokslo premijas 3 iškiliausiems lietuvių mokslininkams. Man pasitaikė proga susipažinti su vienu iš laureatų, jis, kaip ir visi aktyvūs lietuvių bendruomenininkai, dalyvavo JAV LB XVIII tarybos antrosios sesijos darbe Čikagoje. Tai daktaras Rimas Vaičaitis, NY Apygardos tarybos narys, Columbia University profesorius, aviacinės ir kosminės inžinerijos specialistas.

Vaičičio likimas tikrai įdomus, giminytė ir šaknys yra tos pačios, kaip ir poeto, rašytojo Prano Vaičičio, ir dar — į Ameriką jis atvyko 1960 m. Besibaigiant karui, jo tėvas, Kostas Vaičaitis, 1944 m. pasitraukė į Vakarus, galvodamas, kad frontas praeis ir sugrįš į Lietuvą. Bet taip neatsitiko ir iš Vokietijos, kaip ir daugelis to meto lietuvių, jis išvyko į Ameriką. Tad Rimas su dviem seserimis augo pas tėvo seserį Kregždančių kaime, nes mama mirė 1939 m. Valenčiūnuose baigęs pradžios mokyklą ir septynmetę, toliau Rimas mokėsi Kidulių vidurinėje mokykloje. Dar mokiniu būdamas labai mėgo sportą ir saviveiklą, stengėsi dalyvauti įvairiuose būreliuose. 1958 m. tėvas tapo Amerikos piliečiu ir pradėjo tvarkyti dokumentus, kad galėtų atsivežti savo vaikus į JAV. Chruščiov valdymo laikais JAV ir TSRS padarė sutartį, kad reikia sujungti šeimas ir leisti išvažiuoti vaikams pas tėvus. Taip Vaičaitis su jaunesne seserimi Virginija atvyko į Ameriką, Čikagą. Kaip pasakojo Rimas, jis nė vieno žodžio nemokėjo angliškai, pradėjo mokytis kalbos privačiai, vėliau mokėsi gimnazijoje, nes reikėjo užbaigti anglų kalbos ir Amerikos istorijos gimnazijos reikalavimus. Po dvejų gimnazijos mokslo metų, vienerius metus jaunuolis lankė miesto kolegiją, kad pagilintų savo anglų kalbos, istorijos, socialinių mokslų žinias, prieš stojant į universitetą. Kaip tik tuo laikotarpiu Vaičaitis įsitraukė į lietuvišką veiklą, dalyvavo sporto

renginiuose, teatro grupėje, šoko tautinių šokių ansamblyje.

Idomu yra tai, kad Rimas buvo labai aktyvus sportinio ėjimo rungtyje. Jis yra iškovojęs apie trisdešimt pirmų vietų įvairiose šios šakos varžybose. Ir tik viena kliūtis (dar nebuvo tapęs Amerikos piliečiu) jį sulaukė nuo dalyvavimo 1964 m. Olimpiadoje, kuri vyko Tokijo, Japonijoje. Mat Rimas 1963 m. dalyvavo 20 kilometrų sportinio ėjimo sportininkų atrankoje ir buvo antras!

Studijas pradėjęs 1963 m. University of Illinois aeronautikos ir astronautikos inžinerijos srityje, lietuvaitis į mokslus kibo labai rimtai. Nutraukė savo mėgstamą sportinį ėjimą bei kitą saviveiklą. Kiekvieną dieną studijoms jis skirdavo po 10–12 valandų kiekvieną dieną. Mokslai sekėsi neblogai, tad jau 1967 m. įgijo bakalauro, 1968 — magistro laipsnius, o jau 1970 m. apsigynė disertaciją!

Dar gimnazistu būdamas jis svajojo ir planavo tapti lakūnu, buvo priimtas į vieną aviacijos mokyklą. Bet savo gero draugo dr. Mindaugo Vyngando patarimu pasikalbėjo su jo broliu — dr. Vytautu Vyngantu, kuris užėmė aukštą pareigą Amerikos avialinijose kaip psichologijos specialistas. Dr. Vyngantas papasakojo, kad baigus aviacijos mokyklą beveik neįmanoma pasidaryti keleivinių lėktuvų pilotu. Dauguma pilotų samdoma iš Amerikos karinio laivyno, tad su jais konkuruoti neįmanoma. Tas dr. Vynganto pasakymas privertė susimąstyti ir Rimas savo studijų kryptimi pasirinko aeronautiką.

Savo mokslinę ir pedagoginę veiklą pradėjęs University of Illinois Aeronautikos inžinerijos katedroje, nuo 1970 m. ją tęsė Columbia University. Vaičaitis yra šio universiteto Garbės profesorius. Jo pagrindinės mokslo sritys — vibromechanika, vėjo inžinerija, struktūrinė akustika, atsitiktiniai virpesiai ir medžiagų nuovargis.

Dr. Vaičaitis nuo 1977 m. yra Guggenheim lėktuvų struktūros instituto direktorius, 2000–2006 m. buvo Statybos ir mechaninės inžinerijos katedros vedėjas. **Nukelta į 11 psl.**

INDIJĄ PRIEŠ 20 METŲ

ALEKSAS VITKUS

Nr. 24

Pagalvojau apie kai kurias Čikagos gatves po geros žiemos ir nutariau, kad jos buvo pakenčiamos palyginti su šitomis Indijos viduryje. Kai paklausėme vairuotojo, kodėl to kelio netaiso, jis paprastai atsakė: „No money“. Pagaliau autobusas sustojo prie Jaipur Rambagh Palace viešbučio. Išsiritę iš autobuso vienas kitam tvirtinom, kad autobusu per Indiją daugiau niekas mūsų net surištų nesuviliuos važiuoti. Jei neskristi, tai tik traukiniu važiuoti, bet jo taip ir neteko pabandyti.

Buvom pavargę, norėjosi tik skubėti į savo kambarį ir užsisakyti nedidelę vakarienę, kurią planavome valgyti kambaryje. Bet Vernon turėjo kitokių planus. Jis pasiūlė mus nuvežti į restoraną su žadama įdomia folklorine programa. Susigundėme ir nuvažiuojome į „Indiana“ restoraną. Tik vėliau sužinojome, kad jo savininkai buvo amerikiečiai iš Indiana valstijos. Nors mus susodino čia lauke, tuoj užuodėme virtuvės kvapus, kurių negalėjome apibūdinti, nors skustis jais ir negalėjome. Greitai atnešė jau turbūt iš anksto iškeptos aromatingos ant virbalų susmeigtos ožkienes — pagrindinio patiekalo. Po vakarienės buvo šokėjų, gimnastų ir kitokie šokėjų pasirodymai. Kažkas panašaus ir į havajietišką „luau“. Laukiau pabaigos ir svajojau apie lovą.

Jaipur yra vienas iš daugiausiai turistų lankomų Indijos miestų, iš dalies gal ir dėl to, kad jis yra netoli Delhi — krašto sostinės. Tai gal vienišesnis miestas pasaulyje, kurį galima sutapatinti su viena spalva — rožine. Kai Anglijos princas Albert lankė Jaipur, provincijos valdovas Sawai Ram Singh liepė visus miesto bazarų pastatus nudažyti rožine spalva.

Iš ryto su skaudančiais kaulais, nors ir po rytinės mankštos, mus vėža septynias mylias nuo Jaipur į Amber, kadaise buvusį svarbesnį miestą už patį Jaipur. Amber rūmus pradėjo statyti 1592 m. ir baigė tik 1639 m. Daugiau kaip šimtą metų Amber buvo Rajasthan sostinė ir tik 1727 m. maharadža Jai Singh perkėlė sostinę į Jaipur, nors karališkoji šeima liko

Amber rūmuose.

Dar nepalikę miesto, netrukus patekome į tikrą eismo „kamštį“. Autobusas sustojo, ir į jo langus pradėjo barbenti vaikai, prašydami pinigų, arba prekiautojai, siūlydami atvirus ar kitokius niekniekius. Kiti, matyt, skubantys į darbą, tik nekantriai spurdėjo tarp masės eisme įstrigusių autobusų, vežimų ir automobilių.

Ar Amber reiškia „gintarą“, nespėjau sužinoti, bet greitai patyrėme, jog Jaipur yra vadinamas rožiniu miestu, nes beveik visi pastatai yra pastatyti iš vietinio rožinės spalvos smiltainio. Neprivažiavus iki Amber pilies, sustojome, kad galėtume pasirinkti, kaip norėsime įvažiuoti į pačią pilį. Nors buvo ir džipų, nutarėme pasinaudoti egzotiškesniu keliavimo būdu. Mus susodino ant šventiškai papuoštų dramblių, su kuriais kaip kokie iš karo grįžta nugalėtojai įkalnėn įjojome į miestą, pamažu stumdami link pagrindinės pilies. Bet pirmiau turėjome prasiskverbti pro plačias gatves, užtvindytas dviračių, automobilių, sunkvežimių, arklių, kupranugarių ar net asiliukų traukiamų vežimų bei šūkaujančių pardavėjų, o gal ir pirkėjų. Pilyje apžiūrėjome daugybę maharadžų ir nuo jų atskirtų jų žmonų ir visų žmonos teisių neturinčių, nors ir legalių, „concubines“ kambarių. Pati ilgoka pilis man šiek tiek priminė didžiąją Kinijos sieną.

Po pietų grįžome į Jaipur aplankyti miesto labiausiai fotografuojamo pastato — didingo penkių aukštų rožinio smiltainio Hawa Mahal, kitaip dar vadinamo Vėjų rūmais, pastatyto 1799 m. Gidas tai pavadino „Japanese stop“, — sustojimu bendrai grupės nuotraukai. Dar mus pamokė: „Čia turistinė vieta arba spąstai. Norėdami apsisaugoti nuo vietinių, venkite jiems žiūrėti į akis. Nieko nesakykite, nes jūsų „no“ jie suprastų kaip „perhaps“.

Užsukome ir į vietinį bazarą, kur buvo matyti krūvos daržovių, prieskonių, rūbų, žaislų, įrankių ir visokių net neatpažįstamų dalykų. Knietėjo pasidairyti, bet turėjome skubėti tolyn.

Bus daugiau.



Vakarienes metu mano žmonai asistuoja „maharadža“.

NEKILNOJAMASIS TURAS

INDEPENDENT REALTORS
OF ILLINOIS INC.

Peter Paulius
708-214-5284

Reda Blekys
708-299-6622

Aptarnaujame Čikagą ir jos apylinkes
daugiau kaip 25 metus



GREIT PARUODA

First Landmark Realty

Bus. 773-590-0205
Res. 708-425-7160

RIMAS
STANKUS

- Čikagoje ar priemiestiuose
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida



Audrius Mikulis

1st Choice Real Property

Tel.: 630-205-9262

E-mail: amikulis@usa.com

Įvairus nekilnojamas turtas:

- * Nemokamas įkainavimas
- * Nemokama rinkos analizė
- * Pirkimas
- * Pardavimas
- * Surandame optimaliausią finansavimą



PARDUODA

Parduodami visi 37 tomiai
LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS
(ir Liet. žemėlapis), spausd. 1953-
1969 m. Bostone, labai gerame
stovyje. Kaina \$400.00

Tel. 773-476-8282

SIŪLO DARBĄ

SIŪLOME DARBUS!

Gail. seserų padėjėjomis
kompanionėms ir namų ruošos
darbininkėms. Galima gyventi
kartu arba atvykti į darbą
ir išvykti.

Kreiptis:

ALL CARE

Employment Agency

Tel. 773-736-7900

Spa Constantine grožio salonui
reikalingi terapistai, manikiūristai,
estetikos specialistai, registatoriai.
Privalo turėti leidimą.
Reziumė siūsti fax. 708-233-5944,
tel. 708-805-2696

...ĮVAIRŲ...

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

GE/RCA ATSTOVYBĖ

2346 W. 69th Street

Tel. 773-776-1486

PRIEŽIŪRA

LIETUVIŠKI

„ANGELŲ SLAUGOS NAMAI“

puiki slauga, žemos kainos

Tel. 708-207-5023

708-387-2067

Always with Flowers

- Visada šviežios egzotinės ir aukšto stiliaus aranžuotės
- Vestuvinės ir proginės kompozicijos
- Laidotuvių krepšeliai, vainikai, vazoninės gėlės
- Atributikos pokyliams nuoma
- Bažnyčių, pokylių salių dekoravimas
- Gėlės visoms progoms | Lietuva



1120 State St., Lemont, IL
Tel. 630 257 0339; 888 594 6604

www.alwayswithflowers.com
www.alwayswithflowers.net

teleflora
FTD

Pristatymas 7 dienas per savaitę
Čikagoje, JAV, Lietuvoje
ir visame pasaulyje

DRAUDIMO
PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

STATE FARM INSURANCE

Automobilio, namų,
gyvybės ir sveikatos draudimai
Select agentė Barbara Murray

Prašykite Rasos — kalba lietuviškai
5710 W. 95 St., Oak Lawn, IL
708-423-5900

PASLAUGOS FOTOGRAFAMS

MARQUETTE
PHOTO
SUPPLYREIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MĖGĖJAMS

Pirkdami pas mus, daug
sutaupysite. Pasinaudokite mūsų
patogiu „lay-away“ planu.
Atliekame visus foto -
laboratorijos darbus.

Darbo val.: kasdien nuo 8 v.r.
iki 6 v.v.; šeštadieniais nuo
8 v.r. iki 4 v.p.p.;
sekmadieniais uždaryta.
Antradieniais ir trečiadieniais
susikalbėsime lietuviškai.

3314 W. 63 St.

Tel. 773-776-8998

autotradeUSA
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com



PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!

Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638

Tel. 773-581-8500



- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre



350 N. Clark,
Chicago, IL 60610
312-644-7750
pirm. - penkt.
nuo

6:30 v.r. iki 4:30 v.p.p.

608 W. Roosevelt,
Chicago, IL 60607
312-957-1994

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 1 v.p.p.

LOT Lufthansa SAS FINNAIR KLM

doleris.com

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI | LIETUVA IR EUROPA

HAIKU VILNIUI

Laima Jakelaitienė

Jaunystės mieste
Paukščiai lesa iš delnų
Prisiminimus...

Vakaras eina
Ilgom šešėlių kojom
Senamiesčio gatvėm.

Praeis ilgesys,
Jeigu grįši į Pradžią —
Vaikystės gatvė.

Metų karoliai
Pabiro ant grindinio —
Nebesurinksi...

Vilniaus vasara:
Pelargonijų žvakės
Balkonų celėj.

Vasaros vėjas
Lekia Vilniaus gatvėmis
Pavyk — jei gali!

Juodas katinas,
Mažas Vilniaus vaiduoklis,
Klaidžioja gatvėm...



Jau kuris laikas „Draugo“ šeštadieniniuose numeriuose spausdiname dienraščio skaitytojų atsiųstus haiku arba trieilius, skirtus Vilniui. Dėkojame jiems visiems, lauksime naujų posmų.

Haiku — tai trumpiausia japonų poezijos forma, trijų eilučių, septyniolikos skiemenų visiškai išbaigtas eilėraštis. Taip haiku apibūdina dauguma literatūros šaltinių. Tačiau joks žinynas neaiškina, kad dabar haiku jau tapo tarptautine poezijos forma, tiesa, kilusi iš Japonijos, bet nesilaikančia minėtų tradicinių skiemenų taisyklės. Tokia griežta poetinė forma, ko gero, atbaidė ne vieną poetą ir išvaikė įkvėpimą besikaičiuojant skiemenis.



Dailininkė Ona Dokalskaitė-Paškevičienė savo studijoje.

Paveiksluose liko tradicinis grožis

PRANAS VISVYDAS

Dailininkė Ona Dokalskaitė-Paškevičienė mirė prieš patį vidurnaktį spalio 14 d. Orange Hills, California, sulaukusi 95 metų. Jau kurį laiką kamavosi su kaulų silpnėjimo liga. Su ja atsisveikino dukterė Alyja, anukė Aleksandra ir dukterėčia Birutė. Jos vyras dailininkas Mykolas Paškevičius mirė prieš ketverius su puse metų.

Jūdvių bendra paroda veikė 1998 m. Anaheim, CA, atnaujintame miesto muziejuje, sulaukė palankaus amerikiečių spaudos įvertinimo. 1999 m. rugsėjo ir spalio dienomis Dokalskaitės tapyba buvo rodoma Radvilų rūmuose, Vilniuje — tai daug džiaugsmo jai suteikęs įvykis. Per visą dailininkės karjerą parodų skaičius peršoka 30. Ir miestų vardai nusako buvusio gyvenimo tarpsnius.

„Gimė 1912 metais Seinuose, mokytojų šeimoje“ — taip pradama glausta jos gyvenimo biografija Vilniuje išleistame parodos lankstinuke. Po ankstyvos tėvo mirties motina Antanina mokytojavosi Surdegyje (Anykščių r.). 1928 metais su dukrom Ona ir Birute išvyko dirbti į Baltarusiją. Vitebske Ona baigė meno mokyklą. „Turėjo aukšto akademinio lygio pedagogus“. Įgimtas piešimo talentas iškilo mokykloje piešiant karikatūras. Gavo darbą Minsko laikraštyje „Literatura i Mastacva“.

Ten ir užsimezgė jos, kaip dailininkės, karjera. Piešė šaržus, tapė peizažus, portretus. Bendravo su menininkais. Dalyvavo parodose. Ištekėjo už dailininko Mykolo Paškevičiaus. Deja, sovietinis engimas vis didejo. Buvo suimami kolegos, dingdavo be žinios. Motina penkeriems metams ištremta į Sibirą. Prasidėjo karas. Kraustėsi iš vietos į vietą. Galiausiai ryžosi sugrįžti į Lietuvą. Čia, gerų žmonių padedami, laikėsi iki kito neišvengiamo traukimosi, bolševi-

kams artėjant.

Šeima atsikėlė Vokietijoje. Dukterėčia Birutė, tada dar kūdikis, atskirta nuo savo motinos, Onos sesers, likusios kitoje fronto pusėje, tapo šeimos nare. Būdama Kempteno pabėgėlių stovykloje, Dokalskaitė gyveno su peizažų parodomis. O 1949 metais atsivėrė jau kitokia buities ir kūrybinės veiklos pradžia New York.

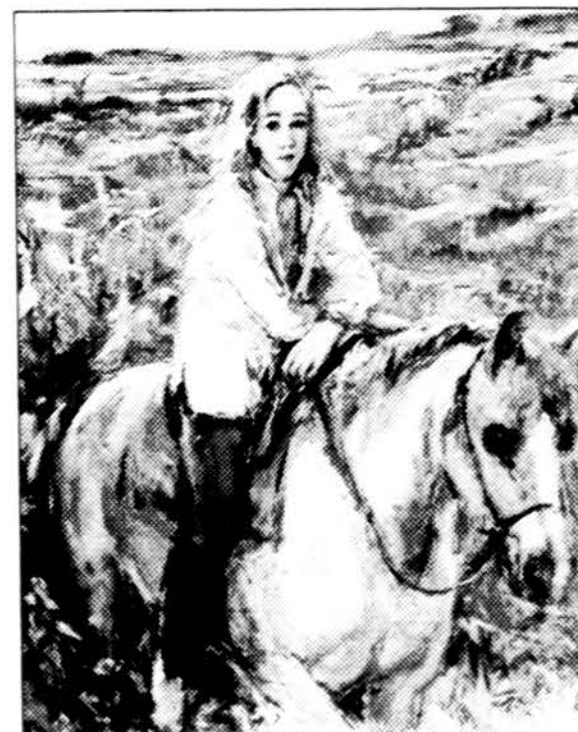
Jos pačios teigimu, gyvenimas New York Long Island buvo pats laimingiausias ir kūrybiškai pakilus. Aplinkui reiškėsi daugybė dailininkų sąjungai priklausančių talentingų lietuvių menininkų. Rašinyje „Trumpai apie save“ mini: Vytautą Kašubą, Vytautą Igną, Romą Viesulą, Albiną Elskų. Iš vyresniųjų, klasikais tapusių Vytautą K. Jonyną ir Antaną Galdiką. „Jie savo kūryba rodė pavązdį ir kėlė įkvėpimą.“

Į Santa Monica, CA, sveikatos sumetimais atsikėlė 1982 metais. Čia saulės šviesos rado kur kas daugiau, negu bet kuris impresionistinio polinkio dailininkas trokštų. Kritikas Danas Lapkus vadina ją romantike. Vienaip ar kitaip pavadinus, išlieka jos meilė bet kokiai šviesai (net ir dvasinei) ir tradiciniam grožiui. Dažną paveikslą persmelkia džiugi ramybė, malonios spalvų dermės. Matome natūrmortus, žmones, daugiausia pozuojančias gražias moteris, mergaites, gamtovaizdžius. Ją žavėjo tautiniais rūbais šokančios mergaitės. Tai dažna tema. Žiūriu į gan dinamišką keturių mergaičių „Tautinį šokį“ (1989). Pagal tai jos dukterė Alyja, Disneyland dizainerė ir dailininkė, sukūrė Los Angeles kasmetinėms Lietuvų dienoms emblemą, lig šiol naudojamą programos viršelyje ir segėse. Dokalskaitės kompozicijos yra pagrįstos lanksčia piešimo technika ir potėpių subtilumu.

Santa Monica susidraugavo su dailę mylinčiais žmonėmis. Ypač jai

artima iki pat mirties buvo rašytoja Alė Rūta-Arbienė. Abu Paškevičiai buvo priimti į South California gyvuojančių Dailių menų klubą, kuriuo rūpinosi Bernardas Brazdžionis, Bronys Raila ir Algis Gustaitis. Įstojantys nariai sakydavo savo įvairius meninius credo. Tose sueigose girdėjau ir Onos Dokalskaitės pažiūras — humanistinius kūrėjo laisvės principus, tvirtą savo profesinio amato žinojimą, originalumą, drąsą... Ne neigė nei natūralizmo, nei abstrakcionizmo. Jai svarbus atrodė dailininko ryšys su žiūrovu, tarsi dalinimasis mintimis su kitais apie kūrinį.

Jos sampratas skaitome puikioje monografijoje, kurią 1993 m. suredavo ir išleido Algimantas Kezys. Tai įvyko jiems iš Santa Monica persikėlus į netolimą Anaheim Hills vietovę, Orange apskrityje. Buvo išleistas ir Mykolo Paškevičiaus kūrybos albumas, irgi suredaguotas A. Kezio. Šitaip kilniai Ona ir Mykolas ilgam pratęsė ir sutvirtino žmonių dėmesį jų meno darbams. Ne tik Amerikoje, bet Lietuvoje ir Baltarusijoje. Ona Dokalskaitė priklauso mums — lietuviams.



Ona Paškevičienė „Rytas“.

V. Maželio nuotr.

Seniausio pasaulyje lietuvių laikraščio „Tėvynė“ naujas numeris

EDVARDAS ŠULAITIS

„Draugo“ spaustuvėje neseniai buvo išspausdintas organizacijos „Susivienijimas lietuvių Amerikoje“ (SLA) leidžiamo laikraščio „Tėvynė“ naujas numeris. Šis, dabar neperiodiniu tapęs leidinys, anksčiau buvęs savaitiniu laikraščiu, leidžiamas jau 107-ti metai. Tai pats seniausias lietuviškas laikraštis ne tik JAV, bet ir visame pasaulyje.

„Tėvynė“ yra 121 metus gyvuojančio „Susivienijimo lietuvių Amerikoje“, kuris anksčiau buvo viena iš pagrindinių JAV lietuvių organizacijų, oficiozas. Ši, taip vadinama „fraternalinė“ (broliška), organizacija skirta mūsų tautiečiams nelaimėje, apdraudžiant jų gyvybes už prieinamą kainą.

Naujausias numeris turi 12 puslapių, kuriuose šalia tik su organizacija susijusių rašinių yra ir įvairios medžiagos iš lietuviškojo gyvenimo bei nuotraukų. Be lietuviškų rašinių, čia įdėta ir straipsnių anglų kalba, nes nemaža dalis SLA priklausančių narių (kurie, beje, laikraštį gauna nemokamai) yra jau gimę JAV ir lietuviškai menkai supranta.

Naujausiame numeryje — SLA prezidento Kęstučio Miklo ir „Tėvynės“ redaktoriaus Edvardo Šulaičio pasisakymai, rašinys apie ilgametį SLA pirmininką a. a. Paul-Povilą Dargį, visuomenininką dr. Joną Adomavičių, komunizmo aukoms pastatyto paminklo Washington, DC atidengimą. Taip pat čia pristatoma knyga apie prezidentienę Almą Adamkienę ir kt.



Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) narys Arūnas Zailskas, gyvenantis Cicero, skaito ankstesnį „Tėvynės“ numerį. Edvardo Šulaičio nuotr.

Anglų kalba spausdinama istorinio pobūdžio trečios kartos lietuvių (beje, gimusio Kuboje) Viliaus Žalpio straipsnio apie senuosius ateivius Amerikoje pirmoji dalis. Šis vyras yra JAV LB Portland, OR skyriaus valdybos pirmininkas.

Be kita ko, numeryje yra sąrašas piniginių sumų, kurios kaip pomirtinis draudimas buvo išmokėtos SLA

mirusiųjų narių artimiesiems. Na, o naujai į organizaciją įstojusiųjų sąrašas rodo, kad SLA dar yra pasiryžusi gyvuoti ir toliau.

Dėl įstojimo į šią organizaciją reikia kreiptis į SLA viceprezidentą advokatą Saulių Kuprį (tel. 708-997-1861) Čikagoje arba į SLA sekretorę Genovaitę Meiliūnienę (tel. 212-563-2210) New York. Centrinė šios orga-

nizacijos raštinė yra New York miesto centre, 307 W. 30th Street, New York, NY 10001. Norintieji gauti daugiau informacijos apie šią seniausią pasaulyje lietuvių organizaciją taip pat gali rašyti šiuo adresu.

Būtų gražu, jog naujai į šį kraštą atvykusieji tautiečiai susidomėtų šia neeiline organizacija ir palaikytų jos gyvavimą ilgiems metams.

LB Lemont Socialinis reikalų skyrius veikia

PRANAS JURKUS

Baniūtė Kronienė, neseniai sugrįžusi iš Lietuvos, spalio 24 dieną dalijosi savo kelionės įspūdžiais su popietės renginio dalyviais.

Pagal nusistovėjusią tvarką LB Lemont socialinis skyrius kiekvieną trečiadienį rodo filmus, įrašytus vaizdo juostose, apie Lietuvos vietas, miestus, kaimus, istorinius įvykius. Retkarčiais pakviečia asmenis įvairiems

pranešimams ir komentarams, apie kuriuos dažnai pasisako ir popietės dalyviai. Šį kartą filme matėme įspūdingus Kernavės miesto vaizdus, jo praeitį bei puošnią dabartį. Apie rodomą filmą būna iš anksto paskelbta „Drauge“ ir informacijos lentoje Pasaulio lietuvių centre. LB Lemont Socialinių reikalų skyrius maloniai kviečia visus, galinčius pasinaudoti šiomis popietėmis, pasižiūrėti įdomių filmų, padiskutuoti bei pabendrauti



Šitokias žuvis kažkada Nemune pagaudavo Baniūtė Kronienė.

Prano Jurkaus nuotr.

prie kavos puodelio su kitais pažįstamais ir draugais.

Filmui pasibaigus Socialinių reikalų skyriaus sekretorė Jūratė Paltanavičienė pakvietė Baniūtę Kronienę papasakoti apie savo kelionės įspūdžius Lietuvoje. Įspūdžių daug, tačiau ji apsiribojo tik pačiais svarbiausiais – kas ją stebino dabartinėje tėvynėje. Vilniuje jai teko apsilankyti Prezidentūroje. Matė rūmų puošumą, skoningą prabangą, bet, jos nuomone, neperdėtą, tinkančią Lietuvos Respublikos reprezentacijai. Kaune jai didelį įspūdį paliko naujai pastatytas centras „Akropolis“. Kauniečiai juo didžiuojasi, kad jis milžiniškas ir imponantiškesnis už Vilniuje esančius prekybos centrus. Kronienė, kaip buvusi kaunietė, pasakojo apie savo apsilankymą Kačerginėje. Kačerginė – tai žinoma panemunių vasarvietė, esanti netoli Kauno, kairiajame Nemuno krante. Jau Smetonos laikais šis kurortas buvo lengvai kauniečių pasiekiamas garlaiviais ir virto jų mėgiama poilsio, gegužinių bei iškylų vieta. Tad ir dabar Baniūtė lankėsi toje pušų ir eglių terasoje ir savo jaunystės prisiminimais bei nostalgikais įspūdžiais dalijosi su popietės klausytojais.

Esame dėkingi Lemont LB Socialinių reikalų skyriaus vedėjui Romui Kronui, kuris stengiasi skyriaus veiklą plėsti įvairiais filmais, iškylomis ir paskaitomis, pranešimais. Spalio 17 dieną be rodyto tradicinio filmo („Lietuvos pilys) priešpietis buvo panaudotas skiepijimo reikalams. Skiepijo „OSCO Drugs“ vaistinės profesionalų komanda. Tokia paslauga pasinaudojo 64 žmonės.

Asmenis, turinčius ką nors įdomaus papasakoti apie savo keliones



LB Lemont Socialinių reikalų skyriaus sekretorė Jūratė Paltanavičienė registravo norinčius pasiskiepyti.

Baniūtės Kronienės nuotr.

ar įspūdžius, prašome pranešti Socialinių reikalų raštinei tel. 630-243-8611. O dėl būsimų filmų ar renginių sekite skelbimus spaudoje, PLC informacijų lentoje ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos biuletenyje.

Visi esate maloniai kviečiami gera nuotaika praleisti popietę tarp draugų ir pažįstamų.

RIMAS VAIČAITIS

Atkelta iš 11 psl. Jis yra paskelbęs apie 200 mokslinių darbų įvairiose inžinerijos mokslo srityse.

1974-1977 metais dirbo konsultantu Nacionalinės aeronautikos ir kosminės erdvės tyrimo administracijoje (NASA) Reaktyvinių variklių laboratorijoje, sprendamas svarbias terminės izoliacijos virpesių problemas kosminiuose erdvėlaiviuose. Čia dr. Vaičaitis sukūrė teorinius netiesinių ir atsistatytinių virpesių modelius, kurie leido patobulinti erdvėlaivių termoizoliacijos struktūrą.

Vėjo ir vandenyno bangų inžinerijos mokslo srityje profesorius Vaičaitis patobulino teorinius metodus ir pateikė sprendimus, kuriais remiantis galima tiksliau apskaičiuoti dangoraižių, kabančių tiltų, naftos įrenginių vandenynuose ir kitų elastinių struktūrų svyravimus bei virpesius, naudojant Monte Karlo metodą.

Daugelį metų dr. Vaičaitis nagrinėjo triukšmo problemas lėktuvuose ir kosminėse stotyse. NASA laboratorijose sukūrė teorinius metodus triukšmo analizei ir kontrolei. Vienas projektas buvo NASA patentuotas. Už šį ir kitus aukšto lygio mokslinius darbus jam buvo įteikti įvairūs apdovanojimai. Vaičaitis kartu su doktorantūroje studijuojančiais studentais paskelbė nemažai mokslo darbų netiesinių ir atsistatytinių virpesių kontrolės srityje.

Vaičičio mokslinis bendradarbiavimas su Lietuvos mokslininkais prasidėjo jau 1976 m. Lietuvos mokslo Akademijos ir Vilniaus universiteto kvietimu jis skaitė pranešimus savo mokslinių darbų tematika. 1989 m. skaitė paskaitas Vilniaus universitete, Lietuvos mokslų akademijoje, Vilniaus statybos institute (dabar VGTU) ir Kauno politechnikos institute (dabar KTU), savo lėšomis nupirko reikalingą aparatūrą KTU ir LZU.

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę,

Amerikos mokslininkas Lietuvoje paskaitas ir pranešimus skaito vos ne kiekvienais metais.

Ruošiant šeštąjį Mokslo ir kūrybos simpoziumą 1989 m. Čikagoje, profesorius Rimas Vaičaitis buvo šio išpūdingo simpoziumo mokslo programos pirmininkas. Jo ir dr. Stasio Bačkaičio pastangomis pirmą kartą istorijoje dalyvavo apie 140 mokslo žmonių iš Lietuvos! Ir vėlesniuose Mokslo ir Kūrybos simpoziumuose profesorius yra aktyvus jų dalyvis, lektorius.

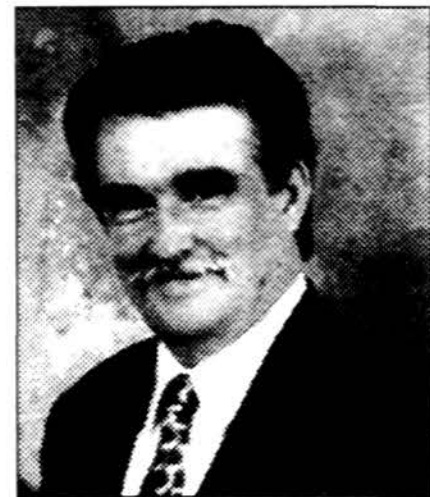
Jau dvidešimt metų profesorius siunčia mokslo knygas, vadovėlius, straipsnius Lietuvos mokslininkams, universiteto bibliotekoms. 1990 m. įsteigė stipendijas, studijuojantiems mechaniką KTU, taip pat sudarė galimybę keliems jauniems Lietuvos mokslininkams stažuotis Columbia University. Rengė lėšų rinkimą steigiant paaugusiųjų lėšų asmenų vardines stipendijas. Jo pastangomis buvo įsteigtos stipendijos ir jauniems Lietuvos muzikams, menininkams bei kitiems asmenims, skatinant juos pasilikti Lietuvoje.

Dr. Vaičaitis aktyviai dalyvavo atkuriant VDU ir pirmuosius penkerius metus buvo šio universiteto senato narys.

Profesorius suranda laiko ir lietuviškai veiklai. 1979-1982 metais Tėvų komiteto pirmininkas New York Maironio lituanistinėje mokykloje, daugelį metų buvo „Atleto“ klubo komiteto narys. Jis Lietuvių Bendruomenės NY apylinkės aktyvus narys, JAV LB Tarybos narys (1994-1997, 2006-2009). Vaičaitis džiaugiasi savo šeima – žmona Aukšė, dukromis Rima ir Krista, anūkais Jonu, Timothy ir Abigail, o JAV Lietuvių Bendruomenė didžiuojasi bendruomenininko dr. Vaičičio puikiais pasiekimais ir linki jam kūrybinės sėkmės jo tolimesnėje įvairiapusėje veikloje.

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A
**ANTANAS
RAUCHAS**



Su liūdesiu minime lapkričio 3 d., kai staigi mirtis atskyrė mus nuo brangaus vyro, tėvelio, brolio ir švogerio.

Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti a. a. Antaną savo maldose ir mintyse.

Liūdinti žmona Aldona ir duktė Lina

„Still Proudly Serving Lithuanian Families”

HILLS FUNERAL HOME

(Frank Leonard Bukauskas & Son — Directors)

10201 S. Roberts Rd.

Palos Hills, IL 60465

Other Locations Available

(708) 598-5880

“Formerly of Roseland” “Family Owned & Operated”

GAIDAS - DAIMID

LAIDOJIMO NAMŲ DIREKTORIAI

jau daug metų teikia pagarbų patarnavimą liūdesio valandoje. Jų laidojimo namai yra Čikagoje ir priemiesčiuose, kiekvienam lengvai pasiekiami.

Atliekame ir kūno sudeginimo (cremation) patarnavimus.

GERALD F. DAIMID —

nepriklausomas direktorius

4330 So. California Ave, Chicago, IL 60632

1-773-523-0440; 1-708-873-0500

PETKUS & SON FUNERAL DIRECTORS

BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.

TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.

ALL PHONES

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

**SERVING LITHUANIAN COMMUNITIES
SINCE 1916**

LACK & SONS (LACKAVICIUS) Funeral Home's

9236 S. ROBERTS RD

HICKORY HILLS

ALL PHONES 1-708-430-5700

**OTHER LOCATIONS AVAILABLE IN CHICAGO
& ALL SUBURBS**

Mitynynai

Kaunas ruošiasi švęsti 600 metų savivaldos jubiliejų

2008-ieji paskelbti Kauno miesto savivaldos 600 metų jubiliejaus metais, o neeilinei šventei planuojama ir nekasdieniška atributika bei naujų tradicijų įgyvendinimas, viena jų — miesto vėliavų populiarinimas.

„Juk turi kažkas vienyti bendruomenę per šventes”, — įsitikinęs vyriausiasis miesto ceremonmeisteris ir Deputatų klubo vadovas Kęstutis Ignatavičius. Anot jo, turėti miesto vėliavą yra patriotiška, o kad patriotizmo kauniečiams netrūksta, įrodo ir krepšinio sirgaliai. Kaip rašo dienraštis „Lietuvos žinios”, K. Ignatavičius pripažino, kad kai kam tokios ceremonijos diegimas gali pasirodyti kiek amerikonuotas, tačiau sakė didelės bėdos nematęs.

Miesto jubiliejaus klausimas svarstomas labai rimtai. Praėjusią savaitę taryba gavo raštą iš Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) vadovų ir istorikų dėl miesto gimtadienio datos. VDU atstovai teigia, kad reikėtų daugiau dėmesio skirti tai datai, kai Vytautas Didysis 1408 metais vasario 16 dieną miestui suteikė Magdeburgo teises, nei 1361 metų datai. 1408-aisiais pirmą kartą buvo paminėtas ir Kauno vardas.

Laikinosios sostinės valdžia ketina kreiptis į prezidentūrą, kad ši jubiliejinius Kauno renginius įtrauktų į Lietuvos valstybės 1000-mečio minėjimo renginius.

Tarp mero potvarkiu sudarytos darbo grupės jubiliejinių sumanymų yra labai rimtų darbų. Žadama rekonstruoti Vytauto Didžiojo privilegijos tekstą, išleisti miesto privilegijų rinkinį ir istorinį leidinį. Ketinama prašyti Lenkijos valstybės ir Sankt Peterburgo miesto valdžios archyvininkų dokumentų apie miestą. Numatyta surengti istorinę reprezentacinę parodą apie Kauną, siūloma VDU trečiųjų rūmų skverelyje, kur lankosi daugybė akademinės bendruomenės, pastatyti paminklą savivaldos jubiliejui ir surengti pilietinę akciją „Dovana Kaunui”.

Antras pagal dydį šalies miestas jubiliejaus proga tikisi įsigyti senovinį miesto antspaudą, viešųjų svarsčių Rotušės aikštėje, vaško lydyklą ir miesto laikrodį. Garbiai Kauno sukačiai planuojama nukaldinti jubiliejinę monetą ir medalį. Jubiliejaus proga mieste prie Nemuno tikimasi pastatyti paminklą kunigaikščiui Vaidotui.

BNS

Tai - Jūsų laikraštis

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Žurnalistas Vladas Butėnas mirė 1993 m. lapkričio 7 d. Už jį melsimės sekmadienį, lapkričio 4 d. 10:30 val. ryto, Tėvų Jėzuitų koplyčioje (Claremont ir 56 gatvių kampas Čikagoje).

♦ **Vydūno fondas lapkričio 4 d.**, sekmadienį, 9 val. r. visus kviečia į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misiją, Lemont, kur bus aukojamos šv. Mišios už mirusius filisterius, aukotojus, palikimo palikėjus ir rėmėjus.

♦ **Filatelistų draugija „Lietuva“** kviečia į visuotinį narių susirinkimą lapkričio 11 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Gintaro salėje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago. Kviečiame susirinkime daly-

vauti draugijos narius ir svečius, kurie domisi Lietuvos filatelija. Galėsite susipažinti su lietuvių filatelistų draugijos veikla, pamatyti dabartinės ir prieškarinės Lietuvos pašto ženklus bei atsinešti savo pašto ženklų ar monetų rinkinį. Po susirinkimo – kavutė, užkandžiai, pabendraavimas. Bus galima prekiauti ir pasikeisti pašto ženklais.

♦ **Lietuvių meno ansamblis „Dainava“** kviečia muzikalius lietuvačius bei lietuvautes (muzikinis išsilavinimas nebūtinai) įsijungti į šį jaunatvišką chorą, vadovaujamą Dariaus Polikaitio. Ypač laukiami vyriški balsai! Repeticijos vyksta kiekvieną antradienį 7:45 val. v., PLC, Lemont, žemutiniame aukšte.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

Visos kriminalinės bylos
30 metų darbo patirtis

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais
nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Savings,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747.

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių
Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba
877-496-3527
Valandos pagal susitarimą

• **Karaliaučiaus krašto lietuviškų mokyklų paramai** per Mažosios Lietuvos lietuvių draugiją Čikagoje aukoję: **\$150** Nika Buckhalter. **\$100** Jonas ir Anelė Gumbelvičius, Juozas Kazickas, Albinas Kurkulis. **\$50** Walter ir Ilona Barkauskai, Vytas Raudys, Algis Regis, Kristina Svarcas. **\$40** Antanas Osteika. **\$35** Jonas Kubilius. **\$30** Raymond Graudis, dr. Gražina Pauliukonis, Vitalis Švažas, Aldona Venckūnas. **\$25** Vytautas ir Danutė Anonis, Rimantas Bitėnas, William G. Burimaskas, Edvardas ir Anelė Pocius, Agota A. Tiškus, Algimantas ir Dalia Urbaičiai. **\$20** Jonas Gudėnas. Dėkojame visiems rėmėjams. „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct. Naperville, IL 60540-7011.

• **Lithuanian Mercy Lift** dėkoja ponai Aldonai Kavaliūnienėi už **\$50** auką. Jūsų auka padės kovoti prieš savižudybes Lietuvoje.

• **Lithuanian Mercy Lift** nuoširdžiai dėkoja ponui Vandelinui Domanskiui už **\$500** auką. Auka skiriama prisiminti a.a. dr. Alinos Domanskienės šešerių metų mirties sukaktį.

• **Lithuanian Mercy Lift** sveikina laimės šulinio laimėtojus! 2007 metų laimingieji bilietai priklauso sekančioms: **\$250** — Aldonai Kavaliūnienėi (Waukegan, IL). **\$250** — Gary Zadjeka (Durham, NC). **\$500** — Vandelinui Domanskiui (Jupiter, FL). **\$1,000** — Sofijai Vashkienei (St. Petersburg, FL). Kelionė dviems į Lietuvą ir atgal — Peter Paliuliui

(Darien, IL). Sveikiname laimėtojus ir dėkojame Lithuanian Mercy Lift rėmėjams, kurie parėmė 2007 metų laimės šulinio traukimą. Jūsų aukos padės kovoti prieš savižudybes Lietuvoje.

• „**Saulutė**“, Lietuvos vaikų globos būrelis dėkoja už aukas padėti našlaičiams, beglobiams ir invalidams vaikams, daugiavaikėms šeimoms bei studentams Lietuvoje. Aukoję: Eglė Narbutienė **\$10** a.a. Vladės Pargauskienės atm.; vaiko metinei paramai Aldona Riškus **\$240**, Meilutė Kusak **\$360**. Labai ačiū. „**Saulutė**“ (Sunlight Orphan Aid), 414 Freehauf St., Lemont, IL 60439. Tel. (630) 243-7275 arba (630) 243-6435. Aukos nurašomos nuo mokesčių.

• **A. a. Yolandos I. Lass-Budelskytės** atminimą pagerbiant, jos motina Eugenia Budelskis atsiuntė „**Saulutei**“ **\$600**, kuriuos suaukojo E. Budelskis, M. A. Lass, B. R. Plikaitis ir R. K. Vinci. „**Saulutė**“ dėkoja už aukas vargingai gyvenantiems vaikams Lietuvoje ir reiškia nuoširdžią užuojautą a.a. Yolandos I. Lass-Budelskytės šeimai bei artimiesiems.

• **A. a. Charles Kėstučio Strauko** atminimą pagerbiant, Nijolė Straukienė ir šeima atsiuntė „**Saulutei**“ **\$290**, kuriuos suaukojo A. Ješmantienė, V. Kosmonas, A. R. Marchertai, V. Lukas, G. Rimkienė, M. R. Kirkus, R. J. Aleksūnas. „**Saulutė**“ dėkoja už aukas Lietuvos vaikučiams ir reiškia nuoširdžią užuojautą a.a. Charles Kėstučio Strauko šeimai ir artimiesiems.



DRAUGO FONDAS

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, IL 60629
Tel.: 773-585-9500

PRISIMINKIME SAVO MIRUSIUS, UŽDEKIME SIMBOLINES ŽVAKUTES

Vėlinės, Visų Šventųjų diena – laikas susimąstymui apie prisikėlimą bei amžinąjį gyvenimą. Vėlinės daug daugiau, nei kapinių lankymas ar mirusių prisiminimas. Tai pasidalinimas išgyvenimais,ėjimas su Viešpačiu, žvakučių uždegimas ant kapų atstumbtųjų, kurių niekas neprisimena. Vėlinių dieną ne tik simboliškai uždekindami žvakutę ant artimųjų kapų, bet prisiminkime juos su pagarba, įrašydami jų vardus į Draugo fondą. Padėka ir pagarba dukrai, kuri at-

siuntė 200 dol. savo mirusios motinos Michalinos Krutkevičienės atminimui. Ji iškelia amžinybėn 2006 metais.

Aukos ir įnašai iškeliausiųjų atminimui pagerbti padeda išlaikyti „Draugą“, kuris palaiko mūsų dvasią ir pastangas išlikti lietuviams Amerikoje.

Pagarba ir padėka visiems aukotojams.

Marija Remienė
DF tarybos pirmininkė

RUDENINIAI ĮNAŠAI DRAUGO FONDE

Su 200 dolerių:
Michalina Krutkevičienė, iš viso 500 dol., Chicago, IL

Su 100 dolerių:
Adelaida Balbata, **garbės narė**, iš viso 5,400 dol., St. Petersburg, FL
Jadvyga Kliorys, **garbės narė**, iš viso 5,295 dol., Cleveland, OH
Jadvyga Gruodienė, **garbės narė**, iš viso 2,800 dol., Chicago, IL
Dr. Arnold Grushnys, **garbės narys**, iš viso 2,200 dol., Wichita, KN
Anelė Apeikienė, **garbės narė**, iš viso 1,555 dol., Los Angeles, CA
Kasimir Gudauskas, **garbės narys**, iš viso 1,500 dol., Baltimore, MD
J. V. Lopatauskas, **garbės narys**, iš viso 2,100 dol., Santa Monica, CA
Zenonas Prūsas, **garbės narys**, iš viso 1,100 dol., Chillicothe, OH
Stanley Stončius, **garbės narys**, iš viso 1,850 dol., Nashua, NH
Marija Vaitkienė, **garbės narė**, iš viso 2,800 dol., Belleville, IL
Juozas ir Marytė Vizgirdai, **garbės nariai**, iš viso 2,800 dol., Putnam, IL

Vytautas Jonaitis, iš viso 650 dol., Grand Rapids, MI
Dr. Mindaugas ir Lydia Griauzdės, iš viso 300 dol., Riverside, IL
Jonas P. Kavaliūnas, iš viso 100 dol., Beverly Shores, IN
Marija Krisčiūnė, iš viso 300 dol., Burlington, IA
Dalia ir L. Sadauskas, iš viso 700 dol., Wheaton, IL

Alma Stočkus, iš viso 300 dol., La Canada, CA

Vitas Vaičiūlis, iš viso 100 dol., St. Petersburg Beach, FL

Su 50 dolerių:
Algimantas ir Teresė Gečiai, **garbės nariai**, iš viso 1,600 dol., Huntington Valley, PA

Dr. Gedas ir Aldona Grinis, **garbės nariai**, iš viso 1,000 dol., St. Petersburg Beach, FL

Juozas ir Aldona Noreikai, iš viso 950 dol., Beverly Shores, IN

Antanas Osteika, iš viso 850 dol., Warren, MI

Elena Purlutienė, iš viso 670 dol., St. Petersburg Beach, FL

Elena Rožėnienė, iš viso 625 dol., Tucson, AZ

Margarita Zubrickienė, iš viso 900 dol., Toronto, CA

Su 10-30 dolerių:
Algirdas ir Raminta Marchertai, **garbės nariai**, iš viso 1,050 dol., Lemont, IL

Vilma Meilutytė ir Dainius Liobikas, iš viso 30 dol., Naperville, IL

Birutė Bernotienė, iš viso 135 dol., West Hartford, CT

Petras Totoraitis, iš viso 65 dol., Darien, IL

Rasa Morkevičiūtė, iš viso 60 dol., South Boston, MA

Stasys ir Ona Ruibiai, iš viso 350 dol., Oak Lawn, IL

DF nuoširdžiai dėkoja

Operos choro tradicinis pokylis įvyks lapkričio 17 d., šeštadienį, 7:30 val. v.

Jaunimo centro didžiojoje salėje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago.

Meninę programą atliks solistė Nida Grigalavičiūtė, muzikas Ričardas Sokas ir Operos choras (diriguos Jūratė Grabliauskienė, akompanuos muzikas Manigirdas Motekaitis).

Vakaro metu vyks laimingų bilietų traukimas. Vaisins „Kunigaikščių užėiga“, šokiams gros „Kaukas“.

Stalus ir vietas prašome užsisakyti tel.: 708-439-6762 (Rima Urbonavičienė) arba 630-257-6481 (Virginija Savrimienė).

Operos choras kviečia Jus visus savo dalyvavimu padėti prie būsimos operos pastatymo.

„Draugo“ knygynėlyje

Gerbiami skaitytojai, artėja Kalėdos. Visi laukia dovanų. Nuostabu ta proga gauti dovanų gerą knygą, vaizdo kasetę ar kompaktinę plokštelę. „Draugo“ knygynėlis pasiruošęs Jums padėti. Galite ne tik nusipirkti esantį knygynėlyje leidinį. Jei Jūs iš anksto užsisakysite, pageidaujamą pirkinį mes Jums pasistengsime surasti ir Lietuvoje. Kad galėtumėte savo draugus, pažįstamus ir gimines pradiuginti Šv. Kalėdų proga, užsisakykite leidinius iki š. m. gruodžio 1 d.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63th Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500